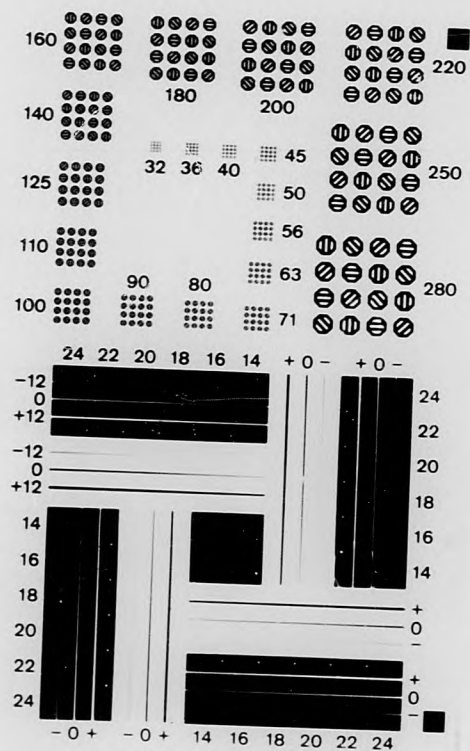

OSZK.

1990

1:10

FOLYTATÁS

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI BUDAPEST, HONGRIE

FM3 / 9169

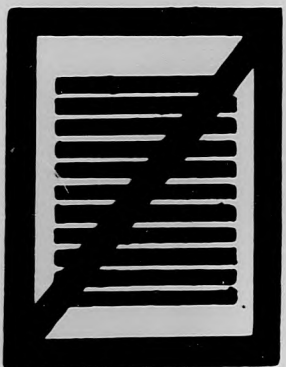
1965: NOV. 12

A MIKROFILMEZÉSŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ŰRES

AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

MAGYAR TÁVIRATI IRODA. BELFŐLDI HIREK
1965. /évf.nélk./ jan.1-dec.31.

Hiány: jan.6. 3.lap., jan.31. 3-4.lap., febr.16. 23-28.lap.,
jun.27., jul.5. 7.lap., jul.12., aug.15. 11-12.lap.,
szept.2. /Hivatalos Közl./3-7lap., szept.10. 53-56.
lap., szept.17. 25-26.lap., szept.26. 3.lap., szept.
26. 27-7lap., szept.27. 23-24.lap., okt.16., okt.19.
19.lap., nov.8. 33.lap., nov.15. 1-2.lap.

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. november 12.

bb. 1. küszöbön a téli könyvvásár - kilencvenhat kiadvány az újdonságok listáján

i t f / g k / g y / c z

1965. november 12.

mint minden esztendőben, most is az évvégi időszak kiemelkedő kulturális, kereskedelmi eseménye lesz a téli könyvvásár. ezúttal azonban a szokásosnál hamarabb, idejekorán megkezdődtek az előkészületek: a kiadók már összeállították a közeli hetekben - karácsonyig bezárólag - piacra jutó könyvújdonságok jegyzékét, az üzletekben, raktárakban rendezik a készleteket, várják az új szállítmányokat.

a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjában a minap akcióülésein körvonalazták az országos programot: hol lesznek különféle rendezvények, kiállítások, ankétok, író-költő-olvasó találkozók a megyékben; milyen könyvekkel lepi meg a kereskedelem a vásárlókat, s lephetik meg a vásárlók az ünnepekre hozzátartozóikat. rövidesen utcára kerülnek a téli könyvvásár színes tájékoztató és reklámplakátjai.

kilencvenhat féle új könyv közül válogathatnak az idén azok, akik értékes, hasznos ajándékkal kívánnak kedveskedni. magyar és világirodalmi, klasszikus és mai művek sorakoznak majd a könyvüzletek polcain. szépirodalmi, művészeti, társadalomtudományi és tudományos ismeretterjesztő műfajokból egyaránt bőséges a kínálat. a külföldi széppróza „karácsonyi”, szerzőinek névsorát askenazy nyitja „a lopott hold”, -dal a kozmosz sorozatban, zolával zárul a névsor, aki három diszkiadvánnyal - a „termékenység”, a „munka”, és az „igazság”, - szerepet, s közben olyan kitünőségek, mint a rövidesen magyarországra látogató simone de beauvoir, továbbá bezimenszkij, cooper, dymphna cusack, ducrocque, stefan heym, erich kuby, kuprin, parkinson, pausztovszkij, vinokurov neve fémjelzi a téli könyvvásári választék színvonalát. a magyar szerzők között van: áprily lajos, berkesi andrás, hegedüs géza, illés béla, illyés gyula, karóthy ferenc, passuth lászló, szabó magda, tabák andrás. /folyt. köv./

KE

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. november 12.

bb. 1. küszöbön a téli könyvvásár - kilencvenhat kiadvány az ujdonságok listáján

i tf/gk/gy/cz

1965. november 12.

mint minden esztendőben, most is az évvégi időszak kiemelkedő kulturális, kereskedelmi eseménye lesz a téli könyvvásár. ezuttal azonban a szokásosnál hamarabb, idejekorán megkezdődtek az előkészületek: a kiadók már összeállították a közeli hetekben - karácsonyig bezárólag - piacra jutó könyvujdonságok jegyzékét, az üzletekben, raktárakban rendezik a készleteket, várják az új szállítmányokat.

a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjában a minap akcióülésein körvonalazták az országos programot: hol lesznek különféle rendezvények, kiállítások, ankétok, író-költő-olvasó találkozók a megyékben; milyen könyvekkel lepi meg a kereskedelem a vásárlókat, s lephetik meg a vásárlók az ünnepekre hozzátartozóikat. rövidesen utcára kerülnek a téli könyvvásár színes tájékoztató és reklámlakátjai.

kilencvenhat féle új könyv közül válogathatnak az idén azok, akik értékes, hasznos ajándékkal kívánnak kedveskedni. magyar és világirodalmi, klasszikus és mai művek sorakoznak majd a könyvüzletek polcain. szépirodalmi, művészeti, társadalomtudományi és tudományos ismeretterjesztő műfajokból egyaránt bőséges a kínálat. a külföldi széppróza „karácsonyi”, szerzőinek névsorát askenazy nyitja „a lopott hold”, -dal a kozmosz sorozatban, zolával zárul a névsor, aki három diszkiadvánnyal - a „termékenység”, a „munka”, és az „igazság”, - szerepel, s közben olyan kitünőségek, mint a rövidesen magyarországra látogató simone de beauvoir, továbbá bezimenzkij, cooper, dymphna cusack, ducrocque, stefan heym, erich kuby, kuprin, parkinson, pausztovszkij, vinokurov neve fémjelzi a téli könyvvásári választék színvonalát. a magyar szerzők között van: áprily lajos, berkesi andrás, hegedűs géza, illés béla, illyés gyula, karinthy ferenc, passuth lászló, szabó magda, tabák andrás. /folyt. köv./

KE

bb. 1. /küszöbön a téli.... 1. folyt./ gy

jön - egyebek között - a „fiúk évkönyve 1966,, és a „Lányok évkönyve 1966,, összeállítás „a magyar film 20 esztendejéről,, album a xi.-xvi. századi magyar kódexekről, válogatás modern olasz költők verseiből, ismét megjelenik a kétkötetes Shakespeare összes művei és a költőfejedelemről készült tanulmánygyűjtemény is.

több lexikonsorozat újabb kötetekkel bővült./mti/

bb. 2. orvosolják a távfűtéssel kapcsolatos jogos panaszokat

i hbj/sze/vg/gy/cz

1965. november 12.

a Lakótelepeken, különösen az üllői utin lényegesen kevesebb jó szót ejtenek a távfűtésről, mint az elmúlt években, sőt panaszlevelekben róják meg a lakók a fővárosi távfűtés- és melegvízszolgáltató vállalatot a nagyon mérsékelt fűtés miatt, a vállalat vezetői ezzel kapcsolatban a következőket mondták az mti munkatársának:

- amióta távfűtés működik, tehát évek óta, köztudottan túlfűtötték a lakásokat és a dicséretnek sokasága ezért hangzott el, csak hogy a túlfűtés homlokegyenest ellenkezik a helyes hőenergiagazdálkodással, nem fűthetjük naphosszat az utcákat, pedig ez történt. a túlfűtött lakásokban ugyanis még a legnagyobb hidegben is nagyon gyakran éjjel-nappal nyitva voltak az ablakok, az idevonatkozó - 27/1963. mt-rendelet - meghatározza, hogy a központifűtéses lakásokban reggel 8- és este 8 óra között 20 fokos hőmérsékletet kell tartani, a távfűtéses lakásokban sok esetben 25-28 fokot mértek. a lakótelepeken most kiküszöböltük a korábbi túlfűtést, akik azonban megszokták a nagy meleget a lakásban, azok közül sokan nincsenek megelégedve a 20 fokos hőmérséklettel, a panaszok zöme ebből adódik.

- kétségtelen azonban, hogy a fűtőberendezések szabályozása következtében a lakótelepek egyes lakásaiban 20 fok alatti hőmérséklet is előfordult, elsősorban ott, ahol a tavaly-tavalyelőtti túlfűtés idején sem volt túlzott meleg, a vállalat október 18- és október 31. között 741, november 1-től november 8-ig 1 062 lakásban mérte a hőmérsékletet és a megvizsgáltak közül októberben 344 helyiségben - nem lakásban, hanem egy-egy szobában - mértek 18-19 fokot. újból szabályozták a berendezéseket és a vizsgált lakásokban már csak 101 szobában volt 20 fok alatti 18-19 fok körüli hőmérséklet.

/folyt. köv./

- 2 -

bb. 2./orvosolják... 1. folyt./ gy

- az tény, hogy voltak a távfűtésben zavarok, különösen az üllői uti lakótelepen, mert a kőbányai hőerőműnél szinte hetente fordult elő üzembiztos és emiatt egy-két óra hosszát akadozott a fűtés. a biztonságos hőellátást nehezíti, hogy a kőbányai hőerőműben még mindig hiányzik a forró vizet keringtető tartalék szivattyú. a magyar villamos művek beruházási igazgatósága, a kőbányai hőerőmű felügyeleti hatósága ígéretet tett, hogy a tartalék szivattyút két héten belül felszerelteti. a fővárosi távfűtés- és melegvízszolgáltató vállalat magasabb hőfoku vizet kért a hőerőműtől, amit meg is kap, a lakóépületek fűtésére szolgáló hőközpontokat úgy szabályozzák, hogy a lakásokban 20 fok alá ne süllyedjen a hőmérséklet, inkább 21 fok körül mozogjon, arra azonban nem kerülhet sor, hogy ismét túlfűtsük a lakásokat, mert hiszen az felesleges és igen nagymennyiségű hőenergiát követelne./mti/

bb. 4. óriás uszály készül dunaharaszti

vid gö/ki/gy/cz

1965. november 12.

a mahart dunaharaszti üzemében most készítik az ország legnagyobb uszályát, a csaknem 82 méter hosszú vízi jármű 1 500 tonna árut szállíthat, 500-800 tonnával többet mint a dunán jelenleg szolgálatot teljesítő magyar uszályok, a hatalmas hajótestet előregyártott szerkezetekből, hegesztéssel állítják össze. a munka jó ütemben halad, s előreláthatólag a kitűzött határidő, december 31 előtt néhány héttel vízrebocsátják.

az új uszály a jövőben készülő típusok mintapéldánya lesz, a víziszállításban ugyanis fokozatosan áttérnek az előnyösebb, ugynevezett tolóhajózásra, ahol az uszályokat nem vontatják, hanem hátulról tolják a motoroshajók, az óriás uszály formája is ezért különbözik az eddigiektől, csapott orru és de-reglye alakú, a jövő évben ebből a típusból hat készül, s közülük egy, motorral felszerelt, önjáró uszály lesz./mti/

- 3 -

bb. 3. fészkelnek az exotikus pinyek, kinyitlak a tulipánok a fővárosi állatkerben

1 kz/ká/gy/hk

1965. november 12.

hüvösre fordult az idő, a fővárosi állatkert pálmaházában azonban változatlanul nyár van. kellemes látványt nyújtanak a mikulásvirágok tűzpiros levelei. most bontották ki különlegesen szép virágaikat a paphiopedilum orchideák. a hazai virágok közül a tavaszt idéző tulipánok bontották ki szirmaikat: piros és sárga színekben pompáznak az üvegház melegében.

a téli időszakban szokatlannak számító esemény történt a madárházban: fészket raktak, s költenek a korallpiros-csőrű, apró exotikus pinyek, az emlősök házatáján egy érdekes hibridbárány születése a legérdekesebb esemény. a bébi mamája kelet-afrikából származó szomáli juh, az apa pedig az arábiában honos karakul fajta.

új lakói vannak az akváriumnak. legérdekesebbek közöttük a különös formájú, fekete pettyekkel tarkított gömbhalak. a terráriumban kockás pythonok érkeztek. ezek a kigyók délkelet-ázsiai-ban őshonosak, s na kifejlődnek, a 6-8 méter hosszúságot is elérik. az utóbbi napokban beköltözött a terráriumba a páncélos krokodil is./mti/

bb. 5. befejeződött a gyógynövényeszűret a balaton-parton

vid j/ká/gy/cz

1965. november 12.

balatonakaliban a keszthelyi agrártudományi főiskola és a kertészeti kutató intézet kísérleti telepein befejezték a gyógynövények betakarítását. ezen a vidéken a gyógyszeralapanyagot szolgáltató növények termesztésére kiválóak az adottságok. a hatóanyag tartalom a dunántul más vidékeihez vagy az alföldhöz hasonlítva gyakran ötszörös. a legértékesebb gyógynövények egyikéből, a vinca minorból több mint 200 mázsát takarítottak be. ebből készült a magas vérnyomás ellenszere, s egyben az agyértágító gyógyszer./mti/

- 4 -

bb. 6. készülnek a földgáz fogadására a dunai vasműben

vid lk;ki/gy/cz

1965. november 12.

a dunai vasmű nagyüzemeibe is bevezetik a földgázt. a gyáron belüli gerincvezeték és elosztóhálózat építésére az idén nyolc és félmilliárd forintot fordítanak. az első nagy fogyasztó az erőmű és a nagyolvasztómi lesz. erre a két helyre a gerincvezeték építését az év végéig befejezik. az egyéb munkákkal is ugyanaknak, hogy a jövő év elején a dunai vasmű fogadhatja a földgázt. a tervek szerint 1966. elején a nagyolvasztómi és az erőmű, az év végén az acélmű, majd azt követően a hideghengermű, az ércdarabosítómi és az öntöde is bekapcsolódik a földgáz-fogyasztók sorába.

a jelentősebbnél gazdaságosabb földgáztüzelés bevezetésétől a nagyolvasztómi-ben az olvasztási folyamat meggyorsítását, az acélműben pedig a minőség javulását várják.

a földgáz az alföldről, kardoskutról távvezetéken jut dunaujvárosba./mti/

- 5 -

bb. 7. hétszáz hektoliter tartósított móri must

vid/j/a/ká

1965. november 12.

a móri állami gazdasági az idén hozta forgalomba az új-donságnak számító tartósított mustot, a szőlő eredeti ízét és zamatát tökéletesen megőrző alkoholmentes ital nagy sikert aratott a vásárlók körében, s az üzletekbe küldött néhány ezer palack szinte napok alatt elfogyott, a nagy kereslet láttán az idei termésből már hétszáz hektolitert tartósított a gazdaság, a mustot kimérve és palackozva hozzák forgalomba.
/mti/

-. -

bb. 8. cserehádi akácmag a pó sikságra

vid/j/a/ká

1965. november 12.

a keletbükki állami erdőgazdaság bükki és cserehádi erdősegeiből 650 mázsa különböző magot gyűjtöttek össze és küldenek exportra, a legnagyobb vásárló a német szövetségi köztársaság, ahová 600 mázsa csermakkot továbbítanak, a vásárlók között szerepel olaszország, valamint svájc is, ebbe a két országba lucfenyő-hegyi-juhar-, gyertyán- és akác-magot szállítanak, az olaszok értesítése szerint a cserehádi akácerdőben gyűjtött magot a pó völgyében az utak mentén ültetik el./mti-

-. -

bb. 10. ötven gyermek elhelyezésére

vid/j/a/-cz

1965. november 12.

alkalmas óvodát építettek kisarban, a tiszta partján, igen szép környezetben elhelyezett új létesítmény az 1300 lakosu kisközség teljes igényét kielégíti, sőt a tiszta tüloldalán elterülő, négyszáz lakosu tivadarban lakó gyerekek számára is jut hely, az óvoda január elsején kezdi meg működését.
/mti/

8.00/s

- 6 -

bb 9. magyar módszer a tengervíz sótalánítására - a heller-tanszék új kutatási eredménye

tz/gk/ s vg cz

1965. november 12.

a budapesti műszaki egyetem energiagazdálkodási tanszéke is bekapcsolódott a tengervíz sótalánításának megoldásába, heller lászló professzor irányításával környey tamás tanarsegéd, dr. szücs lászló és tasnádi csaba tudományos munkatársak több éves közös munkája két vonatkozásban is eredményt hozott.

az egyik tulajdonképpen a már működő összes tengervíz-sótalánító berendezéseknél alkalmazott úgynevezett multifles eljárás tökéletesítése, ennek a módszernek a lényege az, hogy a tengervizet több fokozaton át elgőzölttetik - desztillálják, - hogy kiválják belőle az édesvizet, a só pedig a visszamaradó sűrű folyadékban halmozódik össze, az eljárás egyik leglényegesebb művelete tehát a gőzölttetés, és a magyar szakembereknek éppen ehhez sikerült olyan konstrukciót kidolgozniuk, amely térfogatban és súlyban - tehát anyagszükségletben - az eddig elterjedt berendezéseknek mindössze körülbelül tíz százalékát igényli, mivel egy-egy sótalánító berendezésben a gőzölttetők egész sorát kell alkalmazni, az új konstrukció a beruházások terén igen nagyarányú megtakarítást tesz lehetővé.

másik eredményük még ennél is nagyobb jelentőségű, a tengerpartokon működő erőművek hűtésére sok helyütt tengervizet használnak, ahol ezt a hűtővizet zárt rendszerben cirkuláltatják, állándóan újra meg újra le kell hűteni, miközben egy része elpárolog, eddig csak a magyar szakemberek gondoltak arra, hogy az elpárolgatásnál tulajdonképpen édesvíz válik gőzzé, hiszen a tenger párolgásából keletkező felhők is édesvízü esőt hullatnak, ha tehát ezt a gőzt nem engedik elveszni, hanem visszaalakítják vízzé, az erőmű egyúttal ivóvízgyárrá is változik, ez az elzárás azonban csak akkor lehet gazdaságos, ha sikerül a hűtőtornyot és a gőzből a vizet kicsapó berendezést - gyakorlatilag egy másik, de ellenkező irányban működő hűtőtornyot - az eddiginél olcsóbb megoldásban előállítani.

a magyar kutatók ezzel a feladattal is megbirkóztak, s a nálunk ismert szakirodalom arra mutat, hogy az ő eljárásuk szerint és az általuk konstruált berendezésekkel az erőművekben szinte melléktermékként gyártott édesvíz gazdaságosság szempontjából is versenyképes összes konkurrensével./mti/

-. -

8.06/s 910 Pnc

- 7 -

bb. 11. tokaji kőzetmintát vizsgálják kijeveben

vid /lk ki/p

1965. november . 12.

a debreceni kossuth lajos tudományegyetem ásvány - és földtani intézete évek óta vizsgálja tokajhegyalja kőzetanyagát . dr. földváry aladár kossuth-díjas egyetemi tanár irányításával elsősorban annak megállapítására törekednek, milyen hatással van a vulkanikus talajadottság a szőlőtermesztésre.

a geológuskutatók számára az izgató kérdés az , vannak-e különleges talajadottságai tokajhegyaljának és ezek milyen mértékben befolyásolják a szőlőtermesztést. már a vulkanikus kőzetek málás utáni maradványainak vizsgálataihoz érkeztek a kutatók. miután ezt a kőzetmintát csak nagyérzékenyséű mikroszkópokkal vagy röntgengépekkel lehet alaposan vizsgálni, a debreceniek ehhez testvéri segítséget kapnak a kijevei sevcsenko egyetemről. a kijeveiek felajánlották, hogy mivel egyetemükön elektronmikroszkóp van - segítenek a tokajhegyaljai kőzetminták ,átvilágításánál,,.

közösen végzik majd a kutatásokat és együttesen publikálják az eredményeket. a tudományos együttműködés alapján a közeljövőben kőzetminták utaznak kijevebe./mti/

--

bb.12. ,,csibegyárak,, a padláson

vid/j/ ká / p cz

1965. november 12.

zala megye hét termelőszövetkezetében korszerű árucsi-be-nevelést valósítanak meg a magtárpadlásos istálló padlásterén. a padlásterék ugyanis legfeljebb egy hónapig foglaltak, azon túl kihasználatlanok. a hét padláster átalakítása és felszerelése egy év alatt megtérül a termelőszövetkezeteknek. a hét közös gazdaság jövőre 350.000 csirkét értékesít. /mti/

--

8.30/a G20Pnc

- 8 -

bb. 13. öt év alatt két és félszeresére nőtt baranya ipari exportja

vid /lk/k -cz

1965. november 12.

baranya megye ipari exportja a második ötéves terv időszakában két és félszeresére nőtt. az öt esztendő alatt exportra készített termékek együttes értéke megközelíti a másfél milliárd forintot, ami száz millióval több ,mint amennyit eredetileg előirányoztak.

a baranyai iparcikkek közül külföldön legkelendőbb a pécsi kesztyű, amelyet a népi demokratikus és a tőkés országokban egyaránt szívesen vásárolnak. ebben az évben több mint másfél millió pár pécsi kesztyű került lengyel, szovjet, francia, angol, svájci és svédországi üzletbe. a szigetvári cipőgyártól és a kossuth kisipari szövetkezettől félmillió pár bőrcipőt rendeltek a külföldi üzletfelek. a pécsi porcelánszigetelő felhasználásával távoli országok fejlesztik villamoshálózatukat. a szigetvári konzervgyár kitűnő zöldség és gyümölcskészítményeit szívesen fogyasztják számos európai országban, akárcsak a baranyai sajtpecsekben érlelt, malomkerék nagyságu ementáli sajtot. a sopiana gépgyár ugynevezett zöldborsóvonalával több tucat szovjet gyárat rendeztek már be. ez a gépsor a zöldborsó cséplésétől üvegbe rakásáig minden munkafolyamatot elvégez. hollandiában sokezer család vágja kertjének pázsitját a pécsi fünyiró gépekkel. az exportra termelő üzemek sora legutóbb a mohácsi farostlemezgyárral bővült.

jelenleg több mint husz ország vásárolja a baranyai iparcikkeket./mti /

--

bb. 15. vadász otthon egerben
vid j ká/k -cz

1965. november 12.

a heves megyei vadásztársaságok több mint ezer tagja részére vadász otthon rendeztek be egerben. az új létesítmény a megye különböző területeiről a megyeszékhelyre érkező vadászok találkozóhelye lesz. itt tartják megbeszéléseiket, itt intézik szolgálati ügyeiket. a heves megyei vadászok otthonukat stilszerűen rendezték be, falait trófeákkal díszítették./mti/

--

8.37/a
9.40Pnc

- 9 -

bb.14. korszerű szőlőműveléssel ellensúlyozni lehet a kedvezőtlen időjárást - baranyában az idén is jó borok termettek

vid/ j/ k/ cz/p

1965. november 12.

a három baranyai borvidéken- a villány-siklósi, a pécsi és a mohácsi dombokon- befejeződött a szüret. az utóbbi negyedszázad legkritikusabb esztendeje volt ez. a szőlészeti kutató intézet pécsi kísérleti telepének mérései szerint a tenyészidőszakban csaknem 250 fok értékű hő „veszett el”, és a sok évi átlagnál hatvan-négy százalékkal több csapadék hullott le. a hatalmas hővesztés minőségromlást okozott, a jelentős csapadéktöbblet pedig a peronoszpórának kedvezett. ennek ellenére az idén is jó borok termettek baranyában. a minőségi borfajták mustcukorfoka általában 18-21 között volt, ami ebben az évben jónak mondható. s ez csak részben köszönhető a megye déli fekvésének, jórészt a korszerű művelési formák elterjedésének eredménye. az állami és a szövetkezeti gazdaságok kordonművelésű szőlői mind mennyiségileg, mind minőségileg kielégítő termést adtak. baranya megye legnagyobb „szőlősgazdája”, - a villány-siklósi állami gazdaság - például teljesítette tervét, ami az idei kedvezőtlen esztendőben párját ritkító eredménynek számít. a szőlészeti kutató intézet pécsi telepén nagyparcellás kísérletben a cirfandli 65 mázsás holdankénti termést adott 19.08 cukorfokkal, az olasz rizlingből pedig 94 mázsát szüreteltek 20 cukorfokkal. bebizonyosodott tehát, hogy korszerű szőlőműveléssel, intenzív védekezéssel részben vagy egészében ellensúlyozni lehet a még olyan kedvezőtlen időjárást is, mint amilyen az idei volt./mti/

bb.17. elrekesztik a fegyverneki holt tiszá-ágot

vid/ j/ ká/cz/p

1965. november 12.

nagyteljesítményű földmunkagépek dolgoznak a fegyverneki holt tiszá-ágon. a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság 12 ezer köbméter föld megmozgatásával elrekeszti a holtág egyik ötven holdas szakaszát tógazdasági haltenyésztés céljára. a tiszától elhódított vízterületen a jövő évtől kezdve kétszázötven mázsá pontyot tenyészthetnek./mti/

8.44/s

9.44pue

- 10 -

bb. 16. a szocialista brigádtagok harminc százaléka fiatal az őszi kohászati üzemekben

vid/lk/a/ki

1965. november 12.

az őszi kohászati üzemekben érdekes adatokat állítottak össze a szocialista brigádmozgalomról. az igényes versenyzési formában ma már ötszázöt munkacsapatban kerekén nyolcezer dolgozó vesz részt. a brigádtagok harminc százaléka harminc éven aluli, ami egyben azt is jelenti, hogy a gyár fiataljainak a zöme ezt a vetélkedési formát választotta. a mozgalom beindulása óta, vagyis 1959-től mostanáig - főként az újfajta munkaverseny hatására - a gyár termelési értéke 21.5, a termelékenységé pedig kerekén 17 százalékkal növekedett. ugyancsak előnyös változás következett be a dolgozók szakmai felkészültségénél. a brigádtagok 9 százaléka már szakmunkás képesítéssel rendelkezik. képesítő, illetve különböző szakmai tanfolyamon a brigádtagok 56 százaléka vett részt, s ezer fölé emelkedett a középiskolai végzettségűek száma. az érdekes adatokat megfelelő csoportosításban nagyméretű tablókön, színes grafikonokon tüntették fel, s azokat a munkásakadémia előadótermében a szocialista brigádmozgalom fejlődésével, történetével foglalkozó tagozaton állították ki./mti/

.-

bb. 18. husz millió forint a szolnok megyei kisz fiatalok takarékosági számláján

vid/j/a/hk

1965. novem ber 12.

széles körben elterjedt a kisz takarékosági mozgalma szolnok megyében. az év elején mintegy tizenöt-husz millió forint megtakarítást vállaltak az üzemek, tsz-ek, állami gazdaságok, iskolák fiataljai. a kisz megyei bizottságának értékelése szerint a megye ifjúsága teljesítette vállaltát. az ipari üzemek kisz-fiataljainak takarékosági számláján már kilenc millió forint van. a mezőgazdaságban dolgozó fiúk és lányok pedig tizenegy millió forintot takarítottak meg, főként az ujitások bevezetésével, nyersanyag, alkatrész, üzemanyag gazdaságos felhasználásával. a törökszentmiklósi gépállomás kiszesei például a nyári betakarításnál két jelentős ujitást alkalmata, amely több tízezer forint megtakarítást jelentett az üzemnek. a szolnok megyei tanács tervező irodájának fiatal mérnökei társadalmi munkában végeztek tervezői feladatokat a takarékosági számla javára. a középiskolák kisz fiataljai és az uttörők a nyári és az őszi mezőgazdasági feladatokban segédkeztek: több mint 22 000 diák vett részt az őszi betakarításban, a fásításban és egyéb időszzerű munkában. számlájukra egy és háromnegyed millió forint értékű munka elvégzését irták./mti/

8.55/a 1015 fue

- 11 -

bb.20. az ország egyik legnagyobb sertéskombinátja épül a komáromi állami gazdaságban

vid jká/k -cz

1965. november 12.

a komáromi állami gazdaságban építik fel az ország egyik legnagyobb sertéskombinátját. 1120 anyakoca szaporulatát hizlalják itt és a telep évente tizenkétezerhatszáz hizót ad közfogyasztásra. a 31 millió forintos beruházást az állami gazdaság saját építő brigádja valósítja meg. harmincyolc épület már elkészült, és a munkát jövőre fejezik be. az idén százhat vagon sertéshúst szállítanak el. a kombinátot a legkorszerűbb zootechnikai elvek szerint alakítják ki. a telep mellett épülő hatalmas keverő üzemben állítják majd elő a különböző kor- és súlycsoportoknak megfelelő takarmányt. a kombinátban mindössze kilencvenhét dolgozója lesz, valamennyi istállót öntetével, önitatóval szerelnek fel. /mti/

.-.

bb. 21. ötezeréves ujkőkori települést tártak fel ároktón

vid j ál/k

1965. november 12.

a miskolci herman ottó muzeum tudományos kutatói két érdekes régészeti lelőhelyet tártak fel az idén. ároktó szomszédságában az egykori százdi apátság helyén, az egykori templom belsejében két téglával kirakott sir maradványait, szomszédságában pedig egy megbolygatott temetőt találtak. a százdi apátságot 1067-ben említik, az oklevelek s valószínűleg a tatárjáráskor pusztult el.

az apátságtól mintegy ötszáz méterre ötezeréves ujkőkori települést tártak fel, ahonnan számos kőbalta került elő. felette négyezer éves rézkori települést találtak. igen nagy mennyiségű edénytöredék került itt felszínre, közöttük nagyon szépen megmunkált ugynevezett bütykös diszítésű tárgyak is, amelyekből a restaurálás során számos egykori használati edényt lehet majd összeállítani. /mti -/

.-.

8.55 /p 1130Pnc

-12-

bb.19. a harmadik ötéves tervben folytatják a nehéz ipari üzemek szabadba telepítését

i szf /gk vj/cz/ p

1965. november 12.

mint ismeretes, félszabadtéri kivitelben építették meg az oroszlányi hőerőművet, a dunamenti hőerőmű főberendezései pedig már teljes egészében szabad ég alá kerültek. a szabadtéri telepítés elvét tartották szem előtt a borsodi vegyikombinát, a tvk üzemének és több más nehézipari üzemnek az építésénél is. a nehézipari minisztérium a második ötéves terv ilyen irányú tapasztalatainak felhasználásával a harmadik ötéves terv idején folytatja, sőt kiterjeszti a szabadtérieresítést, hogy tovább rövidítse beruházásainak idejét, újabb beruházási összegeket takarítson meg és minél kevésbé vegye igénybe a szűk építőipari kapacitást.

a bányászatban eddig nem érvénysítették a szabadtéri telepítés elvét. a harmadik ötéves terv folyamán ide is kiterjesztik. pályázatot hirdetnek a bányák egyes, eddig épületben elhelyezett külszíni berendezéseinek szabadba telepítésére. a pályaművekben külszíni villamos berendezések, légsűrítő telepek, bányászlelőtető berendezések, külszíni szivattyúállomások, aknaszáritó gépek, széntörők, stb. szabadtéri elhelyezésére kérnek majd javaslatot.

a villamosenergia iparágnak egyetlen nagy erőműberuházása lesz az új tervidőszakban, a győgyösi hőerőmű. ennek építésénél nem követhetik teljes mértékben a szabadtéri dunamenti hőerőmű példáját, de a szabadtérieresítés elvétől itt sem térnek el. a dunamenti hőerőmű, mint ismeretes, fűtőolajra épült, ezért hőfejlesztő, áramfejlesztő berendezései nem szorulnak erősebb védelemre az időjárás viszontagságaival szemben. a győgyösi hőerőmű tüzelőanyaga azonban a leggyöngébb minőségű szénfajta, a lignit lesz, /éppen ez teszi fölöttébb gazdaságossá/, ezért főberendezéseit

fokozottabban kell majd épülettel védeni a hideg időjárástól. így is nagymérvű lesz azonban épületmegtakarítása. ha teljesen zárt térbe helyeznék, 762.000 léghöbméter teret kellene beépíteni. észszerű szabadtérieresítéssel azonban csupán 433.000 léghöbméternyi teret kell fallal és tetővel körülvenni.

a vegyiparban 1961 óta teljes igazolást nyertek a szabadtéri üzemek, különösen a kénsavgyártásban. a szolnoki tiszamenti vegyiművek első kénsavgyárát még hagyományos módon épületben helyezték el. az épület 220.000 léghöbméteres. a szovjet berendezésű második kénsavgyár már jó részt, a lengyel berendezésű harmadik pedig teljesen szabad ég alá került, úgyhogy itt már csak 1200 léghöbméternyi tér beépítésére volt szükség. igazolódott a szabadtérieresítés létjogosultsága a borsodi vegyikombinátban is. a harmadik ötéves tervben a szolnoki profesték, továbbá a mosószer-gyár nagy részét fogják szabadba telepíteni. /folyt. köv. /

9.00 /1130Pnc

-13-

bb.19. / a harmadik ötéves.... / 1. folyt /p

a tiszai vegyibombinát polietilén- gyárának építésénél, valamint a péti nitrogénművek bővítésénél szintén nagymértékben érvényesítik a szabadtéri telepítés elvét./mti/

--

bb. 22. újabb negyven termelőszövetkezeti majort kapcsoltak be a villanyhálózatba bács -kiskun megyében

vid j ká/k -cz

1965. november 12.

bács - megyében az év eddigi szakaszában kétszázhatvanöt mezőgazdasági épület készült el, s ezek egyrésze már a nagyüzemi szőlő- és gyümölcsstermesztést szolgálja. gyümölcsstárolóból például huszonegyet adtak át. a tavalyról áthuzodó építkezések és az idei beruházások nagyobb része az állattenyésztő központok bővítésére irányul: 11 juh-hodályt, kilenc sertésenyésztő épületet, és tizenöt nagyobb tehénistállót, illetve borjunevelőt hoztak tető alá. góréből husz, magtárból pedig tizenhat készült el eddig. a központi majorok közművesítésével is jó ütemben haladnak. az idén újabb negyven tsz - majort kapcsoltak be a villanyhálózatba, s a nagyobb tanyaközpontok villamosítása az idén már be is fejeződik. a vízellátásra is nagy összegeket költöttek. az idén 58 cső-, illetve mélyfuratu kuttal bővült a vízellátás, s a nagyobb tanyaközpontokban tizenöt hidroglobusz váltotta fel a gémezkutakat.
/mti /

--

9.10-/a 1125 Pnc

- 14 -

bb 23. a Lottó nyerőszámai

j/s cz

1965. november 12.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság tájékoztatása szerint mezőkovácsházán, a községi művelődési házban megtartott Lottósorsoláson a 46. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki:

7, 19, 28, 56, 90.

/mti/

--

bb 24. maga alá temette a fal

vid/j/s cz

1965. november 12.

súlyos baleset érte süveg ferenc 17 éves tatabányai ipari tanulót. tatabánya-ujvárosban az építők sportpályáján az ipari tanulók felügyelet mellett épületet bontottak. süveg ferenc figyelmeztetés ellenére felmászott egy bontás alatt lévő falra, az összedőlt alatta és maga alá temette. a fiatal fiút életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba./mti/

--

11.35/a 1125 Pnc

- 15 -

bb. 25. a kukoricabetakarítási versenyben a legjobb kombájnosok 4000-5000 mázsát „csépeltek”,

i/cs/sk/a/ká

1965. november 12.

az állami gazdaságokban kezdeményezett nagyszabású kukoricabetakarítási verseny gépesített brigádjai minden alkalmas időt kihasználva igyekeznek még az erősebb fagyok előtt betakarítani az idei jó termést. az adapterrel felszerelt kombájnosok kezelői közül jelentős sági vilmos, a veszprémi állami gazdaság dolgozója az első, aki eddig 5082 mázsa szemeskukoricát adott át gépe alól a szállító brigádoknak. a második helyezett száraz lajos, a kaposvári, a harmadik pedig mader ferenc, a bolyi állami gazdaság dolgozója. teljesítményük meghaladta, illetve megközelítette a 4,5 ezer mázsát. a kb-2-es csőtörőgépek kezelői közül lupa györgy, a bányai állami gazdaság dolgozója 205 hold termését takarította be. ebben a kategóriában a következő két helyezett ugyancsak a bányai állami gazdaság dolgozója: rottyis géza és ambrus demeter, akik egyaránt 184 holdnál tartanak. a kcsf rendszerű csőtörőgépek kategóriájában pintér sándor vezet, aki a szekszárdi állami gazdaság kukoricaterméséből 108 holdat takarított be./mti/

-.a

bb. 26. megrendelhető mintadarabok - bemutatótermet nyitottak a budapesti ruházati kisipari szövetkezetek

t/sz/sze/a/ki

1965. november 12.

a budapesti szövetkezeti divatszalonok állandó bemutatótermet rendeztek be a rákóczi ut 30. számú házban. a bemutatóterem pénteki megnyitóján bagy vilmosné, a kiszöv elnöke sajtótájékoztatót tartott.

elmondotta, hogy a fővárosban a szövetséghez tartozó 29 ktsz 434 fiókja készit mérték után fehérneműt, felsőruhát, kötött-holmit és cipőt. ezek a szövetkezetek egy év alatt 350 millió forint értékű szolgáltatást végeztek a lakosság számára. a méretes szabóságok és cipőkészítő fiókok új modelldarabjainak széleskörű megismertetésére nyújt alkalmat a megnyitott bemutatóterem, ahol az évszakoknak megfelelő újdonságokból rendeznek kiállításokat. az új kollekciókat időnként a helyszínen manekenek is bemutatják, sőt divattanácsadó is áll az érdeklődők rendelkezésére. a bemutatott modelldarabok mindegyike megrendelhető, közlik irányárát, s azt is, hogy hol készítik el, és megkeresik, melyek a vásárló lakhelyéhez legközelebb eső szövetkezeti fiókok.

az új bemutatóteremben a jövő héten az esti órákban több alkalommal bemutatják a legújabb őszi-téli kollekciót, amelyet bárki meghívó nélkül megtekinthet./mti/

12.50/a 13⁹nc

- 16 -

W

bb 27. időjárásjelentés

cz/s cz

1965. november 12./

hideg idő

európa időjárása változékony, szeles, csapadékos. az ural környékéről származó hideg légtömegek széles zónában elárasztották a szovjetunió európai területét, majd a kárpátok, alpok térségéig jutottak és lehülést, havazásokat okoztak. a tegnapi hőmérsékleti csúcscérték Európaszerte 2-4, jugoszláviában 6-8 fokkal maradt el az elmúlt évek maximumainak átlaga alatt. a hideg levegő ma éjjel a kárpátmedence nyugati felébe is beszivárgott. hazánkban tegnap erősen felhős volt az ég, országszerte esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége a dunántúlon 1-4, az alföldön 3-9, az északi hegyvidékeken 9-20 milliméter között, potgáron pedig 22 milliméter volt. a hőmérséklet napközben a tiszántúlon 6-10, az ország többi részén 5-8 fokig emelkedett. az éjszaka folyamán mínusz 1- plusz 4, a déli-délkeleti megyékben helyenként csak plusz 5 fokig süllyedt. ma hajnalban az északnyugatról beszivárgó hideg levegő győr-sopron megyében havazásokat okozott. a hőmérséklet a délelőtti órákban 1-8 fok között volt.

budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 6.3 fok volt, 0.6 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 754 milliméter, változatlan.

várható időjárás szombat estig: erősen felhős idő, többfelé eső, nyugaton helyenként havaseső, havazás. mérsékelt, időnként megéltéknél szél, a hőmérséklet főként keleten, csökken. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2- plusz 3, nyugaton helyenként 1-2 fokkal mínusz 2 fok alatt. a legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton plusz 2- plusz 7 fok között.

a duna vizállása budapestnél 159 centiméter./mti/

-. -

13.10/a 13²⁰nc

- 17 -

W

bb. 28. hazaérkezett a szovjetunióból a magyar veterán küldöttség

t/ae/j/a/-cz

1965. november 12.

pénteken hazaérkezett a szovjetunióból az a veterán küldöttség, amely az szkp központi bizottságának meghívására révész gézának, az mszmp központi bizottsága tagjának vezetésével részt vett a nagy októberi szocialista forradalom 48. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. korom mihály, az mszmp központi bizottságának titkára, gábor istván, a magyar partizán szövetség főtitkára, dr. sós györgy a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője, tarcsai tiber, kimmel emil, az mszmp központi bizottságának osztályvezetőhelyettesei, s a magyar társadalmi és tömegszervezetek több vezető munkatársa fogadta.

megjelent a küldöttség fogadásán g.a. gyenyiszov, a szovjetunió budapesti nagykövete, továbbá sz.a. andrjuscsenko, altábornagy vezetésével az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának több magasrangú képviselője./mti/

--

bb. 29. hármas ikrek berettyóujfaluban

vid/sze/a/-cz

1965. november 12.

pénteken reggel az új berettyóujfalusi kórházban hármas ikreknek adott életet iklódi sándorné 25 éves nagykerékei fiatalasszony. az ikrek közül kettő fiú, egy pedig leány. a fiúk egyenként 1 kiló 75 deka súllyal születtek, a kisleány újszülött 1 kiló 95 deka. a fiatalasszonynak ez a második szülése, három évvel ezelőtt kislánynak adott életet. az anya és a hármasikrek egészségesek./mti/

--

14.00/a

- 18 -

14.00/a
14.15/2c

bb. 30. diákcseré debrecen és kijev között

vid/sze/a/-cz

1965. november 12.

visszaérkezett egyhetes kijevi tartózkodásáról a debreceni kossuth lajos tudományegyetem kisz szervezetének delegációja. a küldöttség a debreceni tudományegyetemmel testvéri kapcsolatban lévő kijevi sevcsenko egyetem vendégeként tartózkodott az ukrán fővárosban. a két egyetem ifjúsági küldöttsége kijevben tárgyalásokat folytatott a kapcsolat további bővítésére. ennek eredményeként a jövő év nyarán mintegy 15 főből álló diákcsoport látogat debrecenből kijevbe és hasonlóan kijevi egyetemi hallgatók csoportját fogadják debrecenben./mti/

--

bb. 31. szolnokon megkezdték a budapesti nemzetközi vásáron kiültett konyhabutorok sorozatgyártását

vid/sze/a/-cz

1965. november 12.

a budapesti nemzetközi vásáron a könnyűipar legszebb terméke címmel kiültett konyhabutor sorozatgyártását megkezdték a tiszai butoripari vállalat szolnoki gyáregységében. a variálható konyhabutor kilenc darabból áll és hat változatban állítható össze. ugyanennek a butornak a kisebb típusú változata is elkészült. ebből 1966 első negyedében kétezer garnitúrát kap a kereskedelem./mti/

--

bb. 32. turistaiskola a mecsekben

vid/sze/a/-cz

1965. november 12.

háromnapos ,, turistaiskola,, kezdődött pénteken reggel a keleti mecsekben, a szekszárdi garay jános gimnáziumnak az óbányai völgyben levő menedékházában. tolna megye természetjáró szakosztályainak képviselői, tolnai, szekszárdi, simontornyai és paksi fiatalok a hegyi rengetegekben sajátítják el az alapfoku turavezetés gyakorlati tudnivalóit a szekszárdon tartott kéthónapos tanfolyamuk befejezéseként. a tanfolyam elvégzése után jogosultak lesznek üzemi és iskolai természetjáró csoportok kollektív kirándulásainak, turáinak és táborozásainak vezetésére./mti/

--

14.05/a

- 19 -

14.05/a
14.15/2c

bb. 33. közös beruházásokról, gyártmányok szakosításáról
tárgyal az intermetall jövőheti tanácsülése

i/sl/j/a/vg

1965. november 12.

november 16-án budapesten összeül az intermetall vaskohászati együttműködési szervezet tanácsa, hogy megvitassa a szervezet munkáját és jövőévi feladatait. annak ellenére, hogy a szervezet még igen fiatal, tevékenységét 1965. január 1-én kezdte meg, az apparátus megszervezésén kívül már konkrét eredményekről is beszámolhat az intermetall iroda igazgatója. egyik legsikeresebb kezdeményezésük az immár rendszeressé váló árucseré. a hat tagország negyedévenként egyeztetési felesleges és hiányzó kohászati termékeinek listáját, és ennek alapján a rendszeres árucsererfordalomon kívül ez év második felében 615 000 tonna kohászati cikket cseréltek egymással.

a jövő héten sorára kerülő tanácsülésen olyan módszereket akarnak kidolgozni, amelyek még hatékonyabbá teszik ezt az együttműködést, s kialakítják az árucseré új formáit is. a magyar távirati iroda értesülése szerint más fontos kérdések is napirendre kerülnek. megvitatják például, hogy a vaskohászat területén helyes volna közös beruházásokat végrehajtani. egyelőre két ilyen konkrét beruházásról van szó. az egyik a konzervdobozokhoz használatos ónozott lemezek gyártása, a másik egy közös transzformátor-és dinamólemezzár létesítése. az intermetall a gyártmányok szakosításában is közreműködni kíván. mint ismeretes, a kgst-ben már egész sor termék gyártását szakosították, amely lehetővé teszi egy-egy ország számára a nagysorozatú, gazdaságosabb munkát. ezek a szakosítások azonban általában gyártmánycsoportokra vonatkoznak. az intermetall a vaskohászat területén méretek szerint igyekszik megosztani egymás között különféle cikkek gyártását. ilyen szempontból is döntések várhatók a mostani tanácsüléstől./mti/

-.-

bb. 34. tárlatvezetés a szépművészeti muzeumban

k/s/j/a/-cz

1965. november 12.

a nagy érdeklődésre tekintettel a szépművészeti muzeumban a látogatók kérésére november 17-től december 15-ig minden szerdán 18 órai kezdettel tárlatvezetést rendez a francia festők delacroixtól picassoig című kiállításán. gyülekezés a muzeumban előcsarnokában./mti/

14.20/a

- 20 -

Me

bb. 35. megérkezett a szovjetunióból az első 1000 képcsőbura

i-sl/sk/a/vg

1965. november 12.

a magyar-szovjet megállapodás szerint a jövőben tv-képcsőburákat is vásárolunk a szovjetuniótól, s ezzel jelentős nyugati importtól mentesülünk. a szovjetunióban ugyancsak az utóbbi időben nagymértékben növelték és korszerűsítették a képcsőballonok gyártását, s most már exportra is jut belőlük.

egyelőre 19 coltos közepméretű ballonok behozataláról van szó, az első 1000 példány a napokban megérkezett, a tételt most vizsgálják a minőségellenőrző szervek. jövőre már körülbelül 100 000 képcsőburát vásárolunk a szovjetuniótól./ mti/

-.-

bb. 37. angol lépegető biztosító szerkezet sikeres bemutatkozása az ajkai ármin-aknában

vid/sze/a/ki

1965. november 12.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt ajkabányai ármin-aknájában munkába állították az angol dobson cég által szállított biztosító berendezéseket. összesen 66 lépegető szerkezet érkezett a hozzájuk tartozó többszáz, úgynevezett egyedi biztosító támmal együtt. a lépegető szerkezetekkel 90 méter hosszú front munkahelyet védenek meg a beomlástól. a dobson szerkezetek a hagyományos bányatámokkal ellentétben képesek arra, hogy egy darabban, szetszedés nélkül előre „lépjenek”, és ezzel megtakarítják a biztosításra fordított idő nagy részét. a biztosító berendezés így lényegében a bányászokkal együtt halad előre, természetesen tetszés szerinti „sebességgel”, attól függően, hogy milyenek a geológiai viszonyok. a szerkezet mozgása igen érdekes. az egységhez tartozó öt támrész közül előbb kettő mozdul előre, majd utánuk lép a másik három támrész is. az úgynevezett egyedi támmal a front és a vágatok kereszteződéseit támasztják alá. ezektől a munkaművelet után a hagyományos módon távolítják el, majd újra és újra felépítik.

a hagyományos biztosítással 1,5 méter volt az átlagos napi előrehaladási sebesség, az új szerkezetek segítségével 1,8 -2,4 métert vonul előre a front. a biztosító szerkezetek védelmében lengyel maró-hengeres jövesztőberendezés működik./mti/

-.-

14.40/a

- 21 -

Me

bb 36. meggyorsult a szüret tokajhegyalján - nyolcvanezer hektóliter idei must került már pincékbe

vid/j/s ká cz

1965. november 12.

tokajhegyalján az utóbbi napok esős időjárásának hatására meggyorsult a szüret. a háztáji szőlőskertekben már szinte kivétel nélkül betakarították az idei termést, amely mennyiségileg és minőségileg is gyengébb a tavalyinál. a tokajhegyalján működő 14 szakcsoport és hegyközség közösen telepített szőlőstábláin is befejeződött a szüret. a tokajhegyaljai és a tolcsvai állami gazdaságban, valamint a szőlészeti kutató intézet tarcali telepén viszont még szedik a legkésőbbre hagyott fürtöket. a tokajhegyaljai borforgalmi vállalat tolcsvai, olaszliszka, mádi, sátorajaujhelyi eerjesztő pincéiben 50 ezer hektóliter idei mustot tárolnak már, s forrnak a mustok az állami gazdaságok és a kistermelők pincéiben is. összesen nyolcvanezer hektóliterre becsülik a már pincébe került idei mustot. /mti/

..-

bb 38. ismét kiváló eredménnyel zárta az évet a mecseki erdő - gazdaság

vid/j/s ká cz

1965 november 12.

a mecseki erdőgazdaság, amelyet a múlt évi kiváló eredményeiért a minisztertanács és a szot vörös vándorzászlajával tüntettek ki, ismét sikeres esztendőt zárt. most készült el az „erdészeti év” eredményeinek összegezése és ebből kiderült, hogy - a szokatlanul bőséges esőzések, árvizek és egyéb nehézségek ellenére - minden vonatkozásban teljesítette tervét az erdőgazdaság. a kitűnő eredmények elérésében nagy része volt annak a negyven szocialista címért küzdő brigádnak, amely önfeláldozó munkával pótolta a kedvezőtlen időjárás okozta termelési és szállítási kiesést. az erdőgazdaság 1964/65. évi termelési értéke 141 millió forint volt, ötmillióval több a tervezettnél. növekedett a termelékenység is: az egy munkásra jutó termelési érték átlagosan tízezer forinttal haladta meg az előző évi értéket. összesen 184 ezer köbméternyi fát termeltek ki a mecseki erdőkben, s ennek kilencven százalékát a motoros fűrészekkel dolgozó erdészeti szakmunkások döntötték le. /mti/

..-

15.00/-n

-22-

106

bb 39. pocok- fertőzési góccok a dunántúlon és a duna-tisza. közén - az országos növényvédelmi szolgálat felhívása a Tenyegető pocok-invázió megelőzésére

cs/sze/s ká cz

1965. november 12.

a hosszantartó száraz és enyhe ősz kedvezett a mezei pocok elszaporodásának, s így főleg a dunántúlon és a duna-tisza közén baranya, tolna, somogy, vas, fejér, valamint bács-kiskun és pest megyében helyenként egy-egy lucerna vagy vöröshere táblán máris erősebb mértékben mutatkozik ez a veszedelmes rágcsáló. féltő, hogy a ma még szórványos fertőzési góccokról a pocokok szétszélednek és a tavaszra nagyobb területeket fertőznek meg.

a mezei pocok további esetleges nagyobbarányú elszaporodásának és az egyéb művelési ágak területére való áttérjedésének megakadályozása érdekében az országos növényvédelmi szolgálat felhívja az illetékes tanácsai szervek, elsősorban pedig az érdekelt termelőszemek vezetőit a fertőzési góccok sürgős felderítésére és szükség szerinti a védekezés azonnali végrehajtására. ajánlatos, hogy a vegyszeres irtást terjesszék ki az utak, árokpartok, egyéb töltések, valamint a művelésen kívülálló más területekre, illetve azok környékére is. fordítsanak külön gondot az őszi vetésekre, főleg azokra a táblákra, amelyek utak, árokpartok, töltések, stb. szomszédságában vannak. /mti/

..-

bb 40. luigi lega a operaház novemberi vendégszereplői között

i bt/gk/m/fm

1965. november 12.

új névvel bővült az operaház novemberi vendégszereplőinek listája. rövidesen budapestre érkezik luigi lega, a wuppertali operaház első tenoristája. a 25 éves operaénekes a legfiatalabb olasz művésznemzedék egyik kiválósága, akinek az olasz művészekkel szemben közismerten szigorú német kritikusok a legfőbb jövőt jósolják. luigi lega meglepően gazdag repertoárján számos híres tenorfőszerep sorakozik.

a művész két alkalommal lép fel az erkel színházban. november 19-én a „fosca”, előadásán cavaradossit énekl, 27-én pedig a „parasztbecsület”, és a „bajazzók”, főszerepében hallgatja a budapesti közönség. /mti/

..-

15.00/-n

-23-

106

bb 41. író-olvasó találkozók, irodalmi estek és könyvtombolák a politikai könyvhónap borsod megyei programjában

vid/j/m/fm

1965. november 12.

borsod megyében változatos programot állítottak össze a szombaton kezdődő politikai könyvhónap sikere érdekében. a sokrétű munkából a könyvtárakon és művelődési otthonokon kívül részt vállaltak a párt-, valamint a tömegszervezetek is. így közös összefogással számos érdekes kezdeményezésre kerül sor. a dolgozók világnézetének formálását elősegítő politikai könyveket például a legtöbb községben kiállításokon mutatják be, azokból az irodalmi színpadok tagjai részleteket adnak elő, a helyi könyvtárakban könyvismertetéseket és könyvtombolákat rendeznek. tíz nagyobb településen pedig az írók és közgazdasági szakemberek találkoznak az olvasókkal. ezeken a helyeken egy-egy szépirodalmi politikai könyv tartalmáról és mondanivalójáról vitákat rendeznek. a találkozókön többek között részt vesz baráth endre, balázs anna és karsai elek, ezeken kívül a helyi pártszervezetek, a nőtanácsok és a népfrentbizottságok több mint 50 községben vállalták, hogy egy-egy vasárnap segítséget nyújtanak a politikai könyvek terjesztésében. /mti/

---

bb 42. megkoszorúzták hajós alfréd sirját

k sb/j/m/vg

1965. november 12.

hajós alfréd építőművész és olimpiai bajnok halálának 10. évfordulója alkalmával pénteken a rákoskeresztúri temetőben a magyar építőművészek szövetsége, a magyar testnevelési és sportszövetség országos tanácsának és az építésügyi minisztériumnak a képviselői megkoszorúzták a kiváló tervező és sportember sirját. az ünnepségen dávid károly kossuth-díjas építész, a magyar építőművészek szövetsége vezetőségének tagja és takács jeno, a magyar uszósövetség elnöke emlékezett meg hajós alfréd munkásságáról, az építészetben és a sportéletben elért hazai és nemzetközi sikereiről. /mti/

15,23/m

24
- - -

Me

bb.43. előadás a magyar régészek nubiai ásatásairól

áé/n cz

1965. november 12.

a magyar tudományos akadémia nubiai ásatásáról dr. castiglione lászló a magyar régészeti társulat ülésén, november 16-án, kedden délután fél 6 órakor a kossuth klubban nyilvános előadást tart. /mti/

..

bb.44. hétfőn temetik surányi jános akadémikust

k áe/sze áé/n cz

1965. november 12.

surányi jános akadémikust november 15-én 13.30 órakor helyezik örök nyugalomra a farakasréti temetőben. /mti/

..

bb.45. megkezdődött az őszi szőlő- és gyümölcsstelepités a duna-tisza közén

vid/j n ká

1965. november 12.

a duna-tisza közén folytatják a tavasszal félbemaradt szőlő és gyümölcsstelepitéseket. újabb 400 holdat ültetnek be szőlővel, 1.500 holdat pedig gyümölcsfacsemetékkel. ezzel befejeződik a megye ötéves telepítési programja. az új ültetvényekkel együtt csaknem 46.000 holdat foglalnak el a fiatal szőlőskertek, gyümölcsösök. a jövő évben a pótlásokra kerül sor és megkezdik néhány új csemegeszőlőfajta nagyüzemi telepítését. /mti/

..

bb.46. „pedikürözik„ a vadnyulakat- elindult az első lőttnyul szállítmány exportra

vid/j n ká

1965. november 12.

a mavad kecskeméti kirendeltségére hetenként 1.500-2.000 lőttnyul érkezik az alföldi megyék vadásztársaságaitól. eddig csaknem négyezer fácánt és nyulat vásároltak fel. az apróvadakat különleges ápolás után mélyhűtik, majd exportálják. a nyulakat előbb „pedikürözik„, majd bundájukat drótkefével átfésülik, bajuszukat hegyesre pödrik, így kerülnek külföldre. az első lőttnyul és fácán szállítmányt pénteken indították utnak kecskemétről nyugat-németországba. ezt követően folyamatos lesz az export. /mti/

..

15.40/-n

-25-

Me

15.2
ke

bb. 47. gimnazisták segítségével új korszerű oktatási módszer egy szegedi általános iskolában

vid sze/gy/cz

1965. november 12.

pénteken a szeged-rókusi iskolában tanácsi vezetők, pedagógusok előtt bemutatták azokat az új kémiai diákkísérleti eszközöket, amelyekkel a hetedik osztályosok tanuló-kísérleti óráin a tananyag eddigénél jobb megismertetése lehetséges. Korábban ugyanis a pedagógus egyedül mutatta be a kísérleteket, most pedig valamennyi kisdíák padján ott vannak a bizonyos mértékig miniatürizált eszközök. így valamennyi tanuló elvégzi a kapott feladatot, s ezzel maguk is alkotó cselekvőivé válnak minden egyes kísérletnek. a tapasztalatok szerint a diákok ezzel a módszerrel gyorsabban, jobban megtanulják a anyagot, fegyelmetten, egymást segítve, nagy érdeklődéssel vesznek részt az óráin.

a hetedik osztályosok új kísérleti eszközeinek jórészt, az üveg és fémtárgyakat, a szegedi radnóti miklós gimnázium diákjai a gyakorlati foglalkozásokon készítették. a tervek szerint ez a gimnázium egy-két év alatt ellátja hasonló eszközökkel szeged valamennyi általános iskoláját, s ezzel az oktatási reform szellemében hozzájárulnak a kémiai oktatás korszerűsítéséhez a helyi alsóbbfokú oktatási intézményekben./mti/

bb. 48. megkezdődtek szabolcsban az ifjúsági hangversenyek - 4 400 bérlet a megyében

vid sze/gy/cz

1965. november 12.

szabolcs-szatmár megye ifjúsága körében egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a zene iránt. ez év őszén már nyíregyházán kívül a megye hét járási székhelyén szervezték meg a négy előadásból álló ifjúsági hangversenysorozatot. ezek meghallgatására 4 400 középiskolás diák váltott bérletet. a hangversenysorozat előadását pénteken rendezték a nyíregyházi megyei művelődési házban. a többi helyeken már a korábbi napokban megtartották az első hangversenyt./mti/

15.50/-n

-26-

16⁰⁰ fe

bb. 49. megjelent a szabolcs-szatmári utikönyv

vid sze/gy/cz

1965. november 12.

a megyei tanács vb művelődési osztályának gondozásában napvilágot látott a szabolcs-szatmár megyei utikönyv. a megyében ez az első olyan kiadvány, amely mintegy kétszáz oldalnyi terjedelemben rövid áttekintést nyújt a megye tájegységeiről, nevezetességeiről. az 58 képpel és térképpel ellátott, külsőre is tetszetős könyv több kirándulási utat jelöl meg nyíregyházára, illetve a megye érdekességeinek megtekintésére, s közli a műemlékek legfontosabb adatait. a kiadvány az idegenek számára is segítséget nyújt a megye megismeréséhez./mti/

bb. 50. kétnapos tudományos ülés a szocialista falu kialakításáról, az ideai dunai árvíz egészségügyi tapasztalatairól

vid sze/gy/cz

1965. november 12.

a magyar higiénikusok társaságának déldunántuli tagozata keretében a baranya megyei közegészségügyi és járványügyi állomás pénteken és szombaton ülést rendez, amelyre több mint félszáz szakember érkezett az ország különböző részeiből pécsre. az ülés három részre tagozódik. elsőként dr. szücs endre igazgató-főorvos számolt be a köjál tiz éves munkásságáról. a következő témakörben a szocialista falu kialakításának higiénés problémáit tárgyalták. nagy érdeklődés kísérte ezzel kapcsolatban az országos közegészségügyi intézet tudományos munkatársainak, valamint a baranya megyei köjál dolgozóinak közösen végzett kutatásairól szóló ismertetést. vizsgálatuk célja az volt, hogy a gyermekek szellemi fejlődésén át mérjék le egy-egy község fejlődését. ezt a témát igen érdekes hozzászólással egészítette ki többek között kisjakab lajos, a bolyi állami gazdaság igazgatója, aki arról beszélt, mit ad az új szocialista nagyüzem a falunak, mennyiben segíti várossá alakulását, ugyanakkor mit vár ettől a falutól az új szocialista nagyüzem.

szombaton mohácson folytatja munkáját a tudományos ülés dr. páter jános professzor vezetésével. itt kerekasztal konferencián tárgyalják meg az ideai dunai és nyugatdunántuli árvizektől szenvedett megyék köjál igazgatói tapasztalataikat. ezek alapján kívánnak kialakítani egy olyan egységes szervezési rendszert, amelynek segítségével jobban felkészülve tudnák ellátni egy esetleges árvíz vagy bármilyen más elemi csapás idején az egészségügyi-közegészségügyi feladatokat./mti/

17.25/m

- 27 -

16⁰⁰ fe

bb. 51. a ma-hat közli,

j/vg/gy/cz

1965. november 12.

hogyan november 13-tól, szombattól kezdődően a további rendelkezés-
ig a budapest-mohács között közlekedő személyhajó harta hajó-
állomást nem érinti.

a 13-án délben 12 órakor budapestről induló mohácsi hajó
már harta hajóállomáson nem köt ki./mti/

bb. 52. megkezdődött a pulykaszezon - kopasztóba került a száz-
ezredik kövérliba kecskeméten

via sze/ki/gy/cz

1965. november 12.

a baromfiipari vállalat kecskeméti telepén a hét közepén
megkezdődött a pulykaszezon. a bővített, s új gépekkel felszerelt
munkatermekben a jövő héttől már naponta ötezer pulyka kerül
feldolgozásra. a májliba feldolgozásának is elérkezett a fő
szezona, naponta négyezer kerül a kopasztóba, az üzemben már
feldolgozták az idei százezredik hizottlibát, s az év végéig még
százötvenezer kerül kés alá./mti/

bb. 53. a 350 vas megyei árvizkárosult család fele beköltözött
új otthonába

via sze/ki/gy/cz

1965. november 12.

a 350 vas megyei árvizkárosult család felének elkészült
új otthona és azokba már be is költöztek. a korábban zömmel
vályogházak helyett kétszobás, nagyrészt fürdőszobás téglaházak
épültek. a kisipari szövetkezetek, a termelőszövetkezeti építő-
brigádok és a magánkis parosok további 153 házra szerelték fel a
tetőt, 21 lakóépület pedig falegyenyig áll.

a legújabb felmérések szerint a 884 megrongálódott köz-
és magánépület közül eddig 524-et állítottak helyre./mti/

16.35/-n

-28-

bb. 54. a kossuth rádió

j/gy/cz

1965. november 12.

az országgyűlés szombati tanácskozásáról 18.25-től 20 óráig
hangképes beszámolót sugároz./mti/

..

bb. 55. térítésmentes véradási nap

gy/cz

1965. november 12.

a várpalotai térítésmentes véradási hét alkalmából hétfő
óta több mint kétezer dolgozó adott vért, s még további ezer
jelentkezés várható. a várpalotai gyűjtés eredményeként több
mint ezer liter vér kerül a kórházakba./mti/

..

bb. 56. irodalmi est kiskunfélegyházán

via j/gy/cz

1965. november 12.

az őszi könyvhetek alkalmából pénteken féja géza író rész-
vételével irodalmi estet rendezett kiskunfélegyházán a helyi
könyvtár bizottság. a műsorban neves fővárosi színművészek is
közre működtek. a művelődési házban könyvtörténeti kiállítást
nyitottak./mti/

..

bb. 57. telitalálat a Lottón

1 kf/kf/vg/gy/cz

1965. november 12.

néhány napja fizették ki a 44. játéknét Lottó főnyereményét,
s most újabb ötitalálat van a Lottón. a sportfogadási és Lottó
igazgatóság jelentése szerint a 46. játékheti telitalálatra a
budapesti értékelő csoport bukkantra rá. a szerencsés lottózó
szelvényének a száma: 3 450 167.

a szelvények értékelése még tart./mti/

..

17.00/-n

-29-

114

172 Be

a szerkesztőségek figyelmébe!

kérjük a szerkesztőségeket, hogy a mai bb. 28-as számú hírünk helyett az alábbi közleményt használják fel.

hazaérkezett a veteránküldöttség

j/gy/cz

1965. november 1-.

a veteránküldöttség, amely révész gézának, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága tagjának vezetésével a nagy októberi szocialista forradalom 48. évfordulója alkalmából a szovjetunióban tett látogatást, pénteken hazaérkezett budapestre.

a küldöttség fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. korom Mihály, az mszmp kb titkára, g.a. gyenyiszov, a szovjetunió budapesti nagykövete./mti/

bb. 58. politikai könyvhónap nyílt szolnok megyében

vid sze/áe/gy/cz

1965. november 12.

pénteken politikai könyvhónap nyílt szolnok megyében, s ebből az alkalomból kiállítást rendeztek a szolnoki ságvári endre művelődési házban. a hónap eseményei közül kiemelkednek a törökszentmiklósi, jászberényi, karcagi, tiszafüdvári rendezvények, ahol a politikai, gazdasági és kulturális élet számos ismert személyisége tart előadásokat fontos belpolitikai kérdésekről./mti/

bb. 59. elmarad a bodajki bányász fesztivál

vid gy/cz

1965. november 12.

a november 13-14-én, bodajkra tervezett bányászfesztivál - a rendezőbizottság közlése szerint - közbejött akadályok miatt elmarad./mti/

17.50/-n

-30-

bb. 60. szovjet küldöttség érkezett kecskemétre

vid sze/áe/gy/cz

1965. november 12.

pénteken öttagú szovjet küldöttség érkezett kecskemétre. a delegációt l.i. kandratjevics, a krími területi pártbizottság első titkára vezeti. a vendégek több napot töltenek bács megyében, amely már hosszabb idő óta baráti kapcsolatban van a krími terület lakosságával. a küldöttség felkres több községet, állami gazdaságot, termelőszövetkezetet, s megtekintik a megye új nagyüzemi szőlő és gyümölcsültetvényeit./mti/

bb. 61. megnyílt a szlovák színpadművészeti kiállítás

t s/sze/gy/cz

1965. november 12.

a csehszlovák kultúra és a színházművészeti szövetség közös rendezésében pénteken megnyílt a vigszínház aulájában a szlovák színpadművészeti kiállítás. a tárlatot lenkei lajos, a színházművészeti szövetség vezetőségének tagja, a vigszínház igazgatója nyitotta meg. az ünnepségen ott volt a hazánkban tartózkodó kitűnő csehszlovák diszlettervező mikulás kravjanaky, a szlovák televízió diszlettervezője, aki a kiállítás rendezésében is segített budapesten. a december 1-ig nyitva tartó tárlat a szlovák diszlettervezők legjobbjainak munkáit, színpadi és televíziós diszleteit mutatja be a közönségnek tablókról és makettekről./mti/

bb. 62. ki látta a balesetet?

j/gy/cz

1965. november 12.

1965. október 5-én 7 óra 40 perckor a budapest, viii. kerületi, üllői út 4. szám előtti villamos megállóban az 52-es villamoson utazó kolozsvári zsolt 14 éves tanuló közlekedési baleset következtében súlyosan megsérült. a budapesti főrendőrfőkapitányság közlekedésrendészete kéri a baleset szemtanúit, hogy a körülmények tisztázása érdekében jelentkezzenek személyesen budapest, xiv. kerület, hungária körút 149. i. emelet 103. szám alatt, vagy telefonon a 220-848 147-es mellékállomáson./mti/

18.55/-n

-31-

bb. 63. sajtótájékoztató a szovjet orvosi varróműszerek sikereiről

t sl/sze/gy/cz

1965. november 12.

néhány hét óta hazánkban tartózkodik j.j. gritsman, a moszkvai sebészeti műszerkutató intézet klinikai és kísérleti részlegének vezető tanára, aki a magyar klinikákon a gyakorlatban is bemutatta a legújabb szovjet orvosi varró-műszereket. a tapasztalatokról gritsman tanár, továbbá több magyar professzor péntek délután tájékoztatta az újságírókat a szovjetunió budapesti kereskedelmi képviselőjének székházában.

j.j. gritsman elmondotta, hogy a szovjetunióban két nagy intézet foglalkozik orvosi műszerek fejlesztésével. különösen az orvosi varrókészülékek kialakításában és gyártásában értek el jó eredményeket. ezekkel a műszerekkel többtízezer eredményes műtétet hajtottak végre a szovjetunióban. ma már körülbelül harminc féle orvosi varrógépet állítanak elő, a többi között olyan műszereket, amelyek 1,3-tól 20 milliméter átmérőig -, erek varrására alkalmasak. legjelentősebbek a gyomor- és bélvarró készülékek, amelyek a nyelőcső és a bél, a bél- és a gyomor, az epehólyag- és a bél közötti összeköttetések megteremtésére is alkalmasak. műszereik segítségével a gyomorműtétek okozta halálozások száma egyharmadára csökkent. némelyik készülékük szabadalmát az usa is megvásárolta. varrókészülékek hírére jellemző, hogy leírásukkal több mint ötszáz orvosi cikk foglalkozik.

ezután elmondotta, hogy a szovjet varrókészülékeket magyarországon is eredményesen alkalmazzák. erről bővebben szolt kun miklós docens, az országos traumatológiai intézet igazgatóhelyettese, aki abban látja a műszerek nagy előnyét, hogy nem rontják a vérzést csillapítják, gyorsul a műtét utáni regeneráció és a műszer kezelése is igen egyszerű. hasonlóan jó véleménnyel van a szovjet varrókészülékekről a többi magyar szakember is, például rubányi pál, az 1-es számú sebészeti klinika professzora és petri gábor, a szegedi orvostudományi egyetem 1-es számú sebészeti klinikájának professzora.

g.i. bondarjev, a szovjetunió budapesti kereskedelmi képviselőjének helyettese elmondotta, hogy ilyen korszerű orvosi varrókészülékeket a következő években is szállít magyarországra a szovjetunió. tőlünk viszont gyógyszereket, röntgenkészülékeket és különféle orvosi műszereket vásárolnak a szovjet gyógyászat céljaira./mti/

szövegetek

19,02/j m

- 32 -

kle

bb. 64. közlekedési baleset a váci uton

sze/áe/gy/cz

1965. november 12.

pénteken a váci ut és a süllő utca kereszteződésénél egy 50-55 év körüli nő figyelmetlenül, féktávolságon belül lépett egy teherautó elé, amely elgázolta. a nőt - kinek személyazonosságát még nem állapították meg - életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba./mti/

játékfilm-szemle

bb. 65. dus program az első magyar [redacted] harmadik napján

vid sze/áe/gy/cz

1965. november 12.

pécsett harmadik napja zajlik nagy érdeklődés mellett az első magyar játékfilm-szemle. a város két központi szállodája ezekben a napokban irók, filmrendezők, színészek, kritikusok otthona. pénteken is dus program várta a szemle vendégeit és a közönséget. délelőtt a művészklubban többszáz főnyi közönség találkozott a „husz óra„ és a „mit csinál felsőged 3-tól 5-ig„ című filmek alkotóival, szereplőivel.

délután két üzemben: a mecseki ércbányászati vállalatnál és a kesztyűgyárban látták vendégül a filmművészeket. a kossuth moziban zártkörű vetítésen a balázs béla studio új filmjeit mutatták be a meghívottaknak. este a pécsi petőfi filmszínházban három film került a zsűri és a közönség elé: a „nehéz emberek„ és a psota irénról készült kisfilm, valamint szabó istván „álmodozások kora„ című szélesvásznú filmje. előbbieket külön, utóbbit sádon is bemutatták a film alkotóinak, szereplőinek jelenlétében.

pénteken külön újság jelent meg pecsett a szemle alkalmából. a lap a szemle eseményeiről ad hírt, s közvetlen hangú interjúkat közöl a filmművészet több jeles képviselőjével./mti/

19.00/-nn

-33-

kle

bb. 66. szovjet tudós előadása a szinképelemzés elméletéről

t ms/lk/gy/zs/cz

1965. november 12.

a magyar tudományos akadémia meghívására egy hetet tölt hazánkban sz.l. mandelstam, a fizikai tudományok doktora. a neves szovjet tudós pénteken a magyar tudományos akadémián nagyszámu szakközönség előtt érdeklődést keltő előadást tartott az emissziós spektrálanalízis, az anyag kémiai összetételének megállapítására szolgáló fizikai eljárás néhány elméleti kérdéséről. az eljárás lényege, hogy a megvizsgálandó anyagot magas hőmérsékletű és ritka gőzökké alakítják át, s az kémiai összetételére jellemző sugárzást bocsát ki. ezt megfelelő szinképelemző készülékkel felbontják, és az így nyert spektrumból pontosan meg tudják állapítani a vizsgált anyag kémiai összetételét, sőt az egyes elemek mennyiségi arányát is.

az emissziós szinképelemzést a fémkohászatban, a kőzetek, sőt biológiai anyagok összetételének meghatározásában és kriminalisztikai vizsgáltoknál is alkalmazzák. nagy előnye, hogy a vizsgálatok gyorsan végezhetőek és rendkívül kis mennyiségű anyagok is meghatározhatóak.

mandelstam professzor, aki nemzetközi nevet szerzett magának a sugárzó plazmában lejátszódó folyamatok tanulmányozásával, előadásában ezeknek a folyamatoknak fizikai értelmezésével és analízisével foglalkozott./mti/

bb. 67. a szófiai tanács vezetőinek sajtótájékoztatója az újságíró klubban

t hbj/sze/gy/cz

1965. november 12.

a szófiai városi népi tanács hazánkban tartózkodó vezetői pénteken délután sajtótájékoztatót tartottak az újságíróklubban, ahol georgi petkov vb elnök ismertette a bolgár főváros fejlődésének történetét. kifejtette: arra törekszenek, hogy szófiaiában is a modern építészet alkalmazásával oldják meg a lakásépítkezéseket. korábban voltak olyan javaslatok, hogy egy-két emeletes - villaszerű - házakat építsenek. ezzel azonban eltérő helyzetet volna a főváros, ami rengeteg közlekedési, közműépítési problémát okozott volna

/folyt. köv./

20.00/-n

-34-

bb. 67. / a szófiai tanács.... 1. folyt./ gy

most már az épületek átlagmagassága nyolc emelet, s így viszonylag kis területen sok szófiaiának adhatnak otthont. nem szeretnék azonban, ha rohamosan növekedne a főváros lakóinak száma, ezért nem járulnak hozzá szófiaiában új ipar telepek építéséhez, sőt az új egyetemek is vidéki városokba kerülnek. szófiaiát szívesen keresik fel az idegenek. ezért jelenleg négy új szállót építenek, további egyet a szófia melletti vitosa hegyen, 1 800 méter magasságban.

az elnök hangsúlyozta: igen eredményes tárgyalásokat folytatnak budapest főváros vezetőivel, s a szófiai tanács delegációja meghívta sarlós istvánt, budapest főváros tanácsának vb elnökét és vezetőit látogatásuk köszönetére, s örömmel jelentheti be, hogy budapest tanácsának vezetői ezt a meghívást elfogadták./mti/

bb. 68. a bolgár nagykövet fogadása

t hbj/sze/gy/cz

1965. november 12.

vaszil bogdanov, a bolgár népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete fogadást adott a hazánkban tartózkodó georgi petkov elnök vezette szófiai városi népi tanács delegációjának tiszteletére.

a fogadáson megjelent sarlós istván, a fővárosi tanács vb elnöke, szépvolgyi zoltán, az mszmp budapesti bizottságának titkára, a külügyminisztérium és a fővárosi tanács több vezetője.

a fogadás baráti légkörben zajlott le./mti/

bb. 69. luigi ottolini vendégfellépése az erkel színházban

k ol/j/gy/cz

1965. november 12.

pénteken az erkel színházban luigi ottolininak, a milánói scala magánénekesének vendégfellépésével adták elő verdi: a végzet hatalma című operáját. a nagy tetszéssel fogadott előadásban a vendégművész alvaro szerepét énekelte, leonórád déry gabriella, don carlo szerepét pedig melis györgy alakította.

a zenekart lukács miklós vezényelte./mti/

20.10/-n

-35-

bb. 70. a bács megyei biztosítási és önszegélyező csoportok tagjainak látogatása a hazafias népfront székházában

sze/áe/gy/cz

1965. november 12.

pénteken a hazafias népfront székházába látogattak a biztosítási és önszegélyező csoportok bács megyei tagjai, a százfőnyi küldöttség, amely három napos tartózkodásra érkezett a fővárosba - a népfront klubban találkozott ortutay gyulával, az elnöki tanács tagjával a tit elnökével és szabó pál kossuth-díjas íróval, a megye országgyűlési képviselőivel, valamint soós gábor földművelésügyi miniszterhelyettessel. a találkozón résztvett dr. szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára és fehér sándor, az állami biztosító vezérigazgatója is.
/mti/

bb. 71. időjárásjelentés

sze/gy/cz

1965. november 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. november 12-én, pénteken este:

hideg idő

várható időjárás szombat estig: változóan felhős idő, többfelé eső, helyenként havaseső, havazás. mérsékelt, időnként megélénkülő szél, a hőmérséklet főképp keleten csökken, várható legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 2- plusz 7 fok között.
/mti/

20.12/-n

-36-

bb. 72. fogadás a koreai nagykövetségen

k cz/gy/cz

1965. november 12.

an min szu, a koreai népi demokratikus köztársaság ideiglenes ügyvivője pénteken este fogadást adott a nagykövetségen a koreai népi demokratikus köztársaság és a magyar népköztársaság közötti diplomáciai kapcsolatok felvételének 17. évfordulója alkalmából./mti/

- v é g e -

21.00/-n

-37-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

tm-lm bs

1965. november 12.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk cseterki Lajosnak, az mszmp kb titkárának pénteken elmondandó beszédét. a beszéd embargós és csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt országgyűlés!

az oktatási törvény végrehajtása során az elmúlt négy évben sokoldalú és nagyon fontos tapasztalatokat szereztünk. pártunk vezetése és egész tagsága, mint minden ember akinek fontos az ország jelene és jövője, figyelemmel kísérte az oktatási reform végrehajtását. a mostani országgyűlés véleménye, nyilvánossága dolgozó néplünk figyelmét a jövő nemzedékek oktatására, az „új ember”, nevelőire irányítja.

elvtársak!

oktatásügyünk új törvénye akkor született meg, amikor hozzákezdünk a szocializmus teljes felépítéséhez. ennek részeként szükségszerűen jelentkeztek az új feladatok oktatási rendszerünkben. pártunk felismerte, hogy a szocializmus teljes felépítésének feltétele a technika és a tudomány ismerete, a szakképzettség és a műveltség, a szocialista nevelőmunka, ezért kezdeményezte oktatási rendszerünk reformját.

mit javasolt akkor pártunk központi bizottsága? javasolta, hogy erősítsük meg az iskola és az élet kapcsolatát; indítványozta, hogy a tudomány legújabb eredményeire támaszkodva a korszerű ismeretek tanításával emeljük magasabbra a műveltségi színvonalat, adjunk fiataljainknak marxista világnézetet, neveljünk kommunista szakembereket.

milyen eredményeket hozott az új oktatási törvény végrehajtása négy esztendő alatt?

az oktatási reform céljai az oktatási minden területén új lendületet adtak. emelkedett az oktató- és nevelőmunka hatékonysága. a reform szellemében elkészült tankönyvek, tantervek és nevelési tervek először oktatásügyünk történetében az iskolai munka mindkét oldalát: az oktatást és a nevelést egységbe foglalják. felhívta a társadalom figyelmét a korszerű műveltség és szakképzettség megszerzésének fontosságára, és e ténynek jelentős szerepe volt abban, hogy az iskolarendszerben tanulók száma nagymértékben megnövekedett. a gyakorlat bebizonyította az oktatási reform alapelveinek helyességét.

/folyt.köv./

/cseterki....1.folyt./vm

a reform során az intézkedések vitákban születtek és gyakran kaptak bírálatot is. ez természetes, mert több éves tapasztalatra van szükségünk ahhoz, hogy a szocialista iskola helyes elveit a gyakorlatban jól érvényesítsük. megvalósításuk útját nekünk kell ki-
táposnunk.

Van nekünk oktatási formák, amelyek javításra, vagy továbbfejlesztésre szorúnak. ilyen módosításra szorul az egyetemi felvétel előtti gyakorlati munka, vagy a gimnáziumi 5 plusz 1-es rendszerben a szakmai felkészítés. az ifjúság munkára nevelése helyes elv, - mindenki örömmel üdvözölte. de ez a helyes elv a minisztérium értelmezésében le-
szűnt, és a gyakorlati végrehajtás a művelődésügyi minisztérium kezénél kicsuszott.

a termelő, az alkotó munka megismerése, és az abban való részvétel nagy hatást gyakorol az ifjúság szemléletére. ezért általános iskoláink, gimnáziumaink feladata, hogy olyan technikai ismereteket adjanak, olyan készségeket fejlesszenek ki és olyan gyakorlati oktatást biztosítsanak, amelyre mindenkinek szüksége lesz, az élet bármely területén dolgozzon is. amikor munkára nevelésről beszélünk, akkor a fizikai munka és az ennek körében elsajátítható ismeretek mellett gondolunk arra is, hogy általában megértessük a gyermekeinkkel: az alkotó élet szép, az életnek a munka szeretete ad tartalmat.

a munka és a tanulás egységét mi úgy értelmezzük, hogy az iskola az életre neveljen. a korszerű technikai és szakmai ismeretek elsajátítása mellett derék, becsületes állampolgárokká szeretnénk nevelni gyermekeinket. azt akarjuk, hogy közösségi érzésű emberekké váljanak, akik szeretik népüket, szeretik az embereket, bátrak és munkászeretőek.

az oktatási, nevelési cél az egyes iskolatípusokban különböző, sokszínű, változatos formában valósítható meg aszerint, hogy ennek milyen pedagógiai követelményét határozzuk meg, és milyen helyi lehetőségeit tudjuk megteremteni.

/folyt.köv./

L

/cseterki....2.folyt./-lm

tisztelt országgyűlés!

az új oktatási törvény végrehajtása jelentős eredményt hozott iskolarendszerünk továbbfejlesztésében. a reform természetesen érinti az alapfokú és felsőfokú oktatást is. fő célja azonban elsősorban a középfokú oktatás rendezése. ezzel összefüggésben a tanulás, a továbbtanulás értelmezésével szeretnék foglalkozni.

az oktatás társadalmunk legszélesebb tömegeit foglalkoztatja. minden szülőt, és a rokonok, barátok révén szinte minden embert személy szerint érint az, hogy a gyermekek hol és milyen körülmények között tanulhatnak tovább. örülünk és büszkéek vagyunk, hogy az oktatás egész társadalmunk ügyévé vált.

még mindenki emlékszik a multra, amikor az, hogy az ifjúból, vagy a leányból felnőtt korára mi lett, munkás vagy mérnök, napszámos, vagy kereskedő, általában szülei társadalmi hovatartozásától, vagyoni helyzetétől függött. a tanulást a magas tandíjak és tanszerárak miatt lényegében a vagyoni helyzet határozta meg. a művelődés az uralkodó osztály monopóliuma volt, a munkások és a parasztok gyermekei csak igen kis százalékban juthattak be a középiskolákba, a felsőoktatási intézményekbe. a mostani általános iskolai végzettségnek megfelelő szintet csak a tanulók mintegy 20 százaléka érhetette el, mert a mostani élet-körülmények miatt már gyerekkorban dolgozni kényszerült.

ma népi államunk az iskoláztatási költségek nagy többségét fedezi, a tanulást és továbbtanulást ösztöndíjakkal és más formában is segíti.

a munkáshatalom nagy eredménye, hogy az egységes képzést nyújtó általános iskolát ma a tanköteles gyermekek 90 százaléka eredményesen fejezi be és az általános iskolát végzettek mintegy 80 százaléka tanul tovább valamilyen középfokú oktatási intézményben.

/folyt.köv./

L

/cseterki...3.folyt./-lm

a felnövekvő nemzedék ilyen nagy százalékának továbbtanulása azt bizonyítja, ma már nem arról van szó, hogy tanuljanak-e gyermekeink az általános iskola után, vagy sem, hanem arról, hogy mit, s hogyan tanuljanak. ezért fokozott kötelességünk, hogy a továbbtanulás, a pályaválasztás kérdéseit alaposan megvizsgáljuk. e vizsgálat kiindulópontja csak az lehet, hogy hazánkban milyen társadalmi, gazdasági, kulturális feladatokat kell végrehajtaniok a felnövekvő nemzedékeknek. építő munkánk már most, de népünk jövője még inkább - a szakmunkásoktól a tudósokig - a szakemberek nagy tömegeit igényli. ennek az igénynek a kielégítéséhez szükséges, hogy a továbbtanulási lehetőség és a fiatalok pályaválasztása egyre szorosabb összhangban legyen a társadalom szakemberszükségletével, mert csak így felelhet meg mind a társadalom, mind az egyén érdekének.

az a véleményünk, hogy továbbtanulási szempontból a belépés az általános iskolát követő iskolarendszerbe, az egyik legfontosabb fordulópontra a fiatalok életében. ennek gondját átérizzük. ezen a fordulóponton kell minden szülőnek okosan mérlegelnie gyermeke jövőjét, ekkor segíthet a pályaválasztásban a tanítványnak és a szülőnek a pedagógus.

hogyan oldhatjuk meg, hogy a továbbtanulásban a társadalom és az egyén érdeke minél jobb összhangban legyen?

oktatási reformtörvényünk az olyan iskolatípusok továbbfejlesztését határozta meg, amelyek befejezése lehetővé teszi az ismeretek arányos hasznosítását. ennek megfelelően a művelődésügyi minisztérium életbe léptetett néhány intézkedést, de azok sokszor még nem értés, vagy más akadály miatt nem voltak elég hatékonyak. pl. a középiskolák belső arányát a szakközépiskolák javára nem változtatták meg.

szakmunkásképző intézeteink az eddigieknél nagyobb figyelmet érdemelnek, mert az új munkásnemzedéket, a szakképzett fiatal mezőgazdasági dolgozókat nevelik. egy ország erejét a termelés fejlettsége, a technikai eszközök, a dolgozók képzettsége és műveltségi szintje adja. ha emellett még azt is figyelembe vesszük, hogy a mi társadalmunk népünk munkájára épül, teljesen érthető, ha hangsúlyozzuk: a mi társadalmunk mindig értékelni és becsülni fogja a közvetlenül termelőmunkát végző embert, az anyagi és szellemi javak előállítóját.

/folyt.köv./

/cseterki...4.folyt./-lm

népgazdasági érdekek követelik, hogy a következő években szélesítsük a szakmunkásképzést, korszerűsítsük anyagát, fejlesszük ipari, mezőgazdasági szakmunkásképző intézeteink hálózatát és biztosítsuk, hogy az általános iskolát végzettek nagyobb arányban válasszák e formákat továbbtanulásuk utjául.

biztosítani kell, hogy a középiskolai tanuló ifjúság nagyobb része olyan középfoku műveltséget, általános szakmai ismereteket szerezzon, amelyek birtokában, iskolai elvégzése után, a termelőmunkába azonnal bekapcsolódhat. ezt a cél szolgálják a szakközépiskolák.

a munkába állt fiataloknak viszont megteremtjük a továbbtanulás lehetőségeit. az oktatási törvény már tartalmazza azt a jogot, mely szerint az ipari és mezőgazdasági szakmunkás-végzettségű fiatalok - akik tovább akarnak tanulni két év alatt, munkájuk mellett megszerezhessek a középfoku végzettséget, megnyitva előttük az utat az egyetemi és főiskolai tanuláshoz. mindannyian felelősek vagyunk, hogy évek óta ez a lehetőség még nem lett valóság.

a munka melletti továbbtanulás egyik legelterjedtebb formája az esti- és levelező oktatás, mely a felszabadulás óta jelentősen hozzájárult az elmúlt rendszer büneinek jóvátételéhez. sok tízezer tehetséges, szorgalmas munkás- és paraszt embernek adott módot arra, hogy élete derekán teljesedjen ifjúkori álma: technikussá, mérnökké, tanítónak, tanárnak, közgazdásszá képezze magát. ez az oktatási rendszer történelmi hivatását teljesítette. fejlődésünk jelen szakaszában új tartalmat kell kapjon a termelőmunkában dolgozók továbbképzésének feladatát kell hogy betöltse.

az iskolai és iskolán kívüli oktatást szélesebben kell értelmeznünk, úgy gondoljuk, eljött az ideje annak is, hogy Magyarországon az oktatással összefüggő évszázados „papírszemléletet”, félretegyük, ezzel is növelve a tudás értékét.

/folyt.köv./

/cseterki....5.folytatás./vm

fejlődésünk már ma megköveteli, de holnapunk szét kell feszítse, és szét fogja feszíteni a csak iskolai keretekben való gondolkodást. olyan gyakorlatot kell kialakítanunk, amely a tényleges tudás alapján mindenkinek lehetővé teszi, hogy bármely iskolán felvételre jelentkezessen, a megfelelő tudás bizonyítása esetén felvehessék, illetve képesítést kaphasson, függetlenül attól: tudását hol és hogyan szerezte, szervezett oktatásban-e vagy iskolán kívül.

ezt meg kell oldanunk, - ezt az elvet gyakorlatiá kell tennünk. az oktatási reformtörvény feladatunkká is teszi ezt azzal a céllal, hogy minden iskolatípusból biztosítanunk kell az utat az egyetemekhez és főiskolákhoz. szükséges ennek bátor és következetes végrehajtása. ez nem azt jelentené, hogy az egyetemi felvétel, vagy az oklevél, a diploma-megszerzés követelményeit csökkentjük, ellenkezőleg: növelni akarjuk, az oklevélnek és a diplomának éppen az legyen az óriási jelentősége, hogy tényleges tudást igazoljon, csak addig „papír”, amíg nincsen mögötte tényleges szakismeret, megfelelő felkészültség. úgy gondoljuk, hogy ennek az elvnek az érvényesülése oktatásunkban segít, például az érettségihez hozzátapadt meg nem felelő nézetek eloszlásában, sőt néhány éven belül elvezet az érettségi vizsga felülvizsgálásához is.

a múltban, amikor egy sor hivatal betöltését középiskolai végzettséghez kötötték, az érettségi társadalmi rangot jelentett, az úgynevezett „uni középosztály”, presztízse érdekeit védte meg az érettségi bizonyítvánnyal. megfelelő származás és társadalmi kapcsolatok esetén a hivatal-szerzés eszköze volt, befejezett végzettséget nyújtott, ezzel szemben az érettségi ma már a befejezettségnek csak illúzióját keltheti, hiszen csak közbülső állomás az egyetemi tanulás, illetve a munkásság között. az érettségi bizonyítvány tulajdonosa, ha nem kap felsőoktatási intézménybe, ahhoz, hogy munkába állhasson, valamit, a szakmát kell tanuljon. az érettségi bizonyítvány ma társadalmi rangot nem jelent, teljesen egyenértékű azzal, hogy „középiskolai végzettség”, az érettségi számunkra a nagyobb tudást, a szélesebb körű műveltséget jelenti. az a tény, hogy ez a külön vizsga a fiatalok különleges és fölösleges megterhelését jelenti, az érettségi eltörlésének kezdeményezésére ösztönöz bennünket. természetesen nem volna helyes elhamarkodottan intézkedni.

/folyt.köv./

L

/cseterki.....6.folyt./vm

ezért javasoljuk a művelődésügyi minisztériumnak: a pedagógusok, a tudományos dolgozók, a szülők meghallgatása és véleménye után döntse el: fenntartsuk-e az érettségit, vagy nem?

a gimnáziumot végzetek száma természetesen mindig több lesz, mint az egyetemekre és főiskolákra felvehetőké és mindig lesznek olyanok, - még eredményes felvételi vizsga esetén is - akik nem vehetők fel. szükségünk van e kérdésben is a szülők segítségére és a reális szemléletre. azt javasoljuk, hogy minden szülő úgy gondolkodjék és gyermeke arra is számítva kezdje meg gimnáziumi tanulmányait, hogy annak befejeztével, 18 éves korában kell szakmát választania, senki se tekintse társadalmi igazságtalanságnak, ha nem vették fel az általa elképzelt főiskolára vagy egyetemre. az egyetemi és főiskolai felvétel vizsgához kötött. ez a vizsga versenyt jelent, olyan versenyt, amely nem lezárt, mert ifjúként, vagy felnőtt emberként módjában van továbbtanulni.

két éve új felvételi rendszert vezettünk be és a származás szerinti kategorizálást megszüntettük. fejlődésünknek ahhoz a szakaszához értünk, amikor már az osztály-erőviszonyok alapvetően megváltoztak, az alapokat leraktuk és elkezdjük a szocializmus teljes felépítését. ebben az időszakban gyermekeinknél, akik már a mi rendszerünkben születtek és az osztályon kívüli társadalomban fognak élni, dolgozni, nincs szükség azt vizsgálni, hogy ki volt az apja, a munkás- és paraszt szülők gyermeke nem is akar apja származásából, vagy apja érdemeiből élni. a társadalom sem nevelné helyesen őket, ha nem azt mondanánk: tanuljatok, szerezzetek magasabb műveltséget, sajátítsátok el a legmagasabb szaktudást!

az élet bizonyítja, hogy a munkás- és paraszt szülők gyermekei tehetségesek, szorgalmasak és a nehéz egyetemi és főiskolai vizsgákon megállják a helyüket, arányuk a felsőfokú intézményekben minden évben nő. a középiskolák közti színvonal-különbség miatt egyesek hátránnyal indulnak, ennek megszüntetésére nagyobb segítségadás szükséges. tapasztalható, hogy a hátrány az egyetemi tanulás második vagy harmadik évében megszűnik, a színvonal kiegyenlítődik.

azt hiszem, senki sem gondolja, hogy ez a felvételi rendszer abszolút igazságos, de az eddigi vizsgarendszerek közül a legjobban megközelíti célját. az a véleményünk és ebben három tanév tapasztalata erősíti, hogy a felvételi rendszert tovább lehet és tovább is kell javítani.

/folyt.köv./

L

/cseterki...7.folyt./vm

a mai pontozással elsősorban a felkészültséget állapítjuk meg, s ennek megállapítása nagyon fontos. de úgy gondoljuk, jobban figyelembe kell venni a vizsgázó fiatalok emberi értékeit, hivatástudatát, közösségi felelősségérzetét. tehát az egész embert kell nézni és úgy elbírálni, hogy felvehető-e vagy nem. a felvételi vizsgák módszerét úgy kell továbbfejleszteni, hogy a pályázók tehetsége és felkészültsége, rátermettsége és magatartása egységben legyen elbírálni.

tisztelt országgyűlés!

a szocialista iskola célja, hogy korszerű általános és szakmai műveltséget biztosítson, a szocialista szellemű nevelés azonban nem csak művelt, jól képzett szakember, hanem egyben harcos ember nevelését is jelenti, aki hazája, népe, a szocializmus ügyének tevékeny katonája. ezért azt akarjuk, hogy iskoláinkban az eddigieknél is nagyobb fontosságot tulajdonítsanak a nevelő munkának. ezt szolgálja az oktatási reformtörvény is!

a szocialista iskola feladata, hogy a szocialista közösség szolgálatára, a szocialista hazá szeretetére, más népek iránt érzett szolidaritásra nevelje az ifjúságot. olyan embereket formáljon, akik szeretik a népet, késznek az példamutatón szolgálni és gyűlölik mindazt, ami népellenes, igazságtalan - itthon és bárhol a világon.

ha röviden is, de szólni szeretnék a hazafias nevelésről, mert megítélésünk szerint iskoláink munkájában ezt tovább kell javítanunk.

a hazafias nevelés nem képzelhető el történelmi szellemű nevelés nélkül. iskoláinkban az oktatási tananyagban megfelelő hangsúlyt és helyet kap multunk, mindaz, ami ebből forradalmi és előremutató. az iskola kötelessége, hogy az ifjúság számára bemutassa és közel hozza előneink életét, népünk fejlődését, alkotásait és vívmányait, mindazt, ami multunkat összeköti a társadalmi haladásért, a népek testvéri együttműködéséért folytatott harcunkkal. mutassa meg e harcok hőseit, a dolgozó néptömegeket, történelmünk vezető egyéniségeit.

a hazaszeretetre nevelésnek a mult csak az egyik forrása. ennél a forrásnál megállni, csak ebből táplálni az ifju sziveket, nem elégséges, nem is volt célunk sohasem. népünknek nemcsak multja van, hanem jelene és jövője is.

/folyt.köv./

/cseterki...8.folyt./-lm

a hazaszeretetre munkásosztályunk, népünk forradalmi harcában, a szocialista építésben új tartalmat kapott. nemcsak arra gondolok, hogy valóra váltak és válnak azok az álmok, amelyek történelmünkben annyiszor megfogalmazódtak. sokan, akik a felszabadulás előtt a kizsákmányolás türelmetlenségére, a létbizonytalanság miatt kénytelenek voltak elhagyni az országot és máshol keresték boldogulásukat, hama hazátogatnak, csodálkozással állapítják meg, hogy új hazát találtak. népünk valóban hazájára lett e honban, nemzeti függetlenségben, szabadon élünk. és ehhez hadd tegyük hozzá, hogy népünk ma a szocialista országok nagy családjába, a nemzetközi haladás élvonalába tartozik, erre a jelenre mi büszkék vagyunk.

hazafiságunknak tehát két forrása van: népünk forradalmi multja, és jelene, amely elválaszthatatlan más népek haladásért folytatott harcától. arra kérjük pedagógusainkat, hogy népünk forradalmi hagyományával együtt állítsák az ifjúság elé életideálnak a ma élő munkások, a termelőszövetkezeti parasztok, az alkotó értelmiségi emberek munkáját, amellyel egész népünket szolgálják. mutassák meg a szocialista építés szépségét, gondoskodjanak arról, hogy az iskolákban tanuló ifjúságunk közelről ismerje meg alkotásainkat és szeresse meg korunk hőseit, a szocializmus ügyéért fáradhatatlanul küzdő embereket, népünk igazán hű fiait. sugározzék belőlük az a meggyőződés, hogy a hazát igazán szeretni a társadalmi haladás, a szocializmus építésének elősegítésével lehet.

pedagógiánk régi demokratikus elve, hogy az ifjúságot az életre készítsük fel, önállóságra, önálló kezdeményezésre neveljük.

közoktatásunkból szerencsére kezd eltűnni a felületes jelszavak használata, az erőszakolt politizálás. nevelőink döntő többsége tudatosan arra törekedik, hogy életünket a maga teljes gazdagságában és sokoldalúságában mutassa be. ezt tisztán szívből üdvözljük, mert a szocialista nevelés a valóság megismertetése, életre nevelés. ez a gondolat azonban nem nyert még mindenütt polgárjogot. néhány nappal ezelőtt a csongrád megyei pártbizottságon a józsef attila tudományegyetem és a tanárképző főiskola tanárainak megbeszélésén az egyik professzor arról szólt, hogy a fiatalok egyik-másik intézményben a kommunizmusban érzik magukat és ha végeznek, az épülő szocializmusba mennek dolgozni.

/folyt.köv./

/cseterki...9.folyt./-lm

ebben van egy kis túlzás, de benne van nevelésügyünk bírálata is. az életre nevelés egyik legfontosabb része a világnézeti nevelés. az új tantervek, az új tankönyvek, a nevelési tervek, a világnézetünk alapjai című tantárgy bevezetése a középiskolákban, a szaktárgyak világnézeti alapozottságának erősítése és a marxizmus-leninizmus oktatása a felsőfoku intézetekben ezt szolgálják. bár évről-évre javul az iskolai oktatás tudományos világnézeti nevelő hatása és tudjuk, hogy a most folyó reformmunka eredménye valójában csak néhány év múlva fog teljes egészében kibontakozni, a tapasztalatok alapján nem lehetünk teljesen elégedettek, az iskolák és főleg a felsőoktatási intézetek nevelő munkájával.

nem ritka, hogy a felsőfoku tanintézményekben az eszmei, politikai nevelőmunkát a marxizmus-leninizmus tanszékekre, a párt- az ifjúsági szervezetek feladatára szűkítik le. az ideológiai munkát, az ellenséges nézetek elleni harcot a marxista oktatók, a párt, a kiszervezet elsőrangú feladatának is tekintjük. kötelességük, hivatásuk, hogy elősegítsék az oktatás munkájának egybekapcsolását a párt politikai munkájával, konkrét feladataival. ez azonban nemcsak a marxizmus-leninizmus tanszékek, nemcsak a társadalmi szervezetek feladata, ezt csak az egész oktatás, az egész pedagógiai folyamat, az egész intézmény élete együtt biztosíthatja. és tegyük hozzá, hogy rendkívül fontos szerepet játszik az oktató tanár személyisége, politikai és szakmai felkészültsége és nem utolsósorban emberi magatartása.

a marxizmus-leninizmus oktatása felsőfoku tanintézményeinkben nem mentes fogyatékosoktól, hibáktól. a kétségtelen fejlődés ellenére a világnézeti oktatás még ma túlzottan szaktárgyi jellegűt ölt. az e fajta gyakorlatban eltűnik a marxizmus lényege, életközelsége. a hallgatók felvértezése az életre tudományos világnézettel nem lehet csak egy tanszék feladata.

a marxizmus-leninizmus oktatása nem fejlődhet szaktárggyá, mert akkor kialakulna az a helyzet, hogy a hallgatók egy héten például két órában tanulnak világnézetet. az egyes szaktárgyak oktatását át kell használni a tudományos világnézet és ezt az oldhatja meg legjobban, aki a területén, amelyen tanít elsőrendű szakember.

/folyt. köv./

/cseterki...10.folyt./vm

az előadásokat, konzultációkat és a foglalkozás más formáit a hallgatókkal meggyőzőbbé kell tenni, hogy jobban formálják a fiatalok gondolkodását, érzelmeit. a marxizmus-leninizmus tanszékek oktatói nem feledkezhetnek meg, hogy amikor világnézetünk tudományos alapjait tanítják, ők mindenekelőtt a tudományos világnézetünk ~~pagandistái~~ pagandistái. mint propagandisták, mint a tudomány művelői és nevelők kötelesek keresni, kutatni a tudományos választ a felmerülő kérdésekre. az elmélet oktatását át kell itatni az élettel, kapcsolatba kell hozni a mindennapi munkával. munkájuk mércéjét és értelmét az adja, hogy hallgatóikba beleoltják a tudományos világnézetet, helyes irányba formálják a közösségi ember erkölcsét és jellemét, akaratát és izlését.

az a véleményünk, hogy a marxizmus-leninizmus oktatásának fogyatékoságában az e területtel foglalkozó párt- és állami irányítás gyengeségei is tükröződnek. jobban kell segítenünk az oktatók képzését, de az oktatóknak is többet kell foglalkozniuk továbbtanulásukkal és szorosabb, szervezettebb kapcsolatot kell kialakítani a tanszékek, a marxizmus-leninizmust művelő párt- és állami tudományos intézetek között.

a nevelőmunkáról szólva nem volna helyes elhallgatni azokat a gondokat, amelyeket a nevelőmunkával kapcsolatban az alsó- és középfoku oktatási intézmények pedagógusai gyakran szótvesznek. el kell ismerni, nehézsíti a tanítókat, a tanárok nevelőmunkáját a túlterhelés, egyes oktatási intézményeink zsúfoltsága, a felszerelés fogyatékosága is. megemlítem, hogy fiatal pedagógiai tudományunk sem képes még a legfontosabb szocialista nevelési tapasztalatok összegyűjtésére és általánosítására. a gyakorlat egyre jobban követeli, s a nevelők igénylik is a pedagógiai tudomány segítségét, a nevelőmunka tudományosabb megalapozását. olyan feladatok ezek, amelyeket a pedagógiai tudomány helyett senki sem végezhet el. a magyar tudományos akadémia és a művelődésügyi minisztérium feladata, hogy rakja le e tudomány művelésének szilárdabb alapjait, tegye lehetővé annak gyorsabb fejlődését. biztosítani kell, hogy a rokon tudományágakkal, köztük a korszerű pszichológiával szoros kapcsolat épüljön ki, rendszeresen megismerjék a többi testvérországok, a külföldi pedagógiai kutatás eredményeit.

/folyt. köv./

/cseterki...11.folyt./-lm

kedves elvtársak!

tisztelt képviselőtársaim!

abban a forradalmi átalakulásban, amely hazánkban végbement és végre megy, népünk életének új vonásai születtek, új erkölcs, új fegyelme, új felelősségérzete, új nemzeti öntudata alakul ki. ezeket mint új nemzeti értékeinket kell kezelnünk, ápolnunk és fejleszteniünk. ez iskoláink kötelessége is.

társadalmunk fejlődésének ebben a szakaszában a nevelőmunka is bonyolultabb. egész népünk és ifjúságunk szocialista tudata, a szocialista termelési viszonyok és a szocialista lét talaján formálódik, fejlődik. ez a tudat azonban még nem egyértelműen szocialista. az új és a régi eszmék, nézetek és tettek együttlétezése, keveredése hat a felnövekvő nemzedékre és hat az iskolába járó gyermekeinkre, egyetemeken tanuló ifjúságunkra.

a régi és az új egymás mellett létezése bonyolultabbá teszi a nevelő munkát. az ifjúság, mivel a mi társadalmunkba született nem, vagy csak papírból ismeri a régi társadalom igazi arculatát, sőt a kapitalizmusnak inkább a csillogó oldala jut el hozzá, mint az árnyoldala. az ifjúság a kapitalizmus valóságos arcát, a kegyetlen és kíméletlen kizsákmányolást nem ismerheti, de az új társadalom amibe született, még az sem a teljes szocializmus, hanem az épülő, a formálódó, az azzá váló. így fiataljaink látnak önzetlen, a társadalom ügyéért odaadóan dolgozó embereket, de találkoznak még a közös célok iránt közömbös, csak a maga életével törődő, magának gyűjtő emberrel és elfordul az is, hogy ezek sokszor könnyebben élnek, mint a közösség érdekében tevékenykedő, munkálkodó ember. nem ismernek munkanépszerűséget, de láthatnak még munkafegyelmet lazítókat, láthatnak még elvtelen alkalmazkodást, a magatartás kettőződését.

ezért a hatékonyabb nevelés érdekében el kell kerülnünk a két végletet, a torzítás veszélyét. egyrészt nem szabad lakkozni a jelet, nem szabad az átmenetet problémamentesnek, valami sima utnak feltüntetni. másrészt nem szabad megengedni a hibák és a nehézségek összefüggések nélküli kiragadását sem, olyan szemlélet elterjedését, amely kizárólag „hibakereséssel”, foglalkozik. mindkét jelenség negatívan hat az ifjúság nevelésére.

/folyt.köv./

/cseterki...12.folyt./-vm

a mi iskoláinkban tudományos világnézetre és szocialista erkölcsre neveljük társadalmunk fiatal nemzedékét, de hatnak rá más nézetek is. például a kispolgári életszemlélet, a burzsoá erkölcs maradványai, tudománytalan nézetek és szokások, köztük a vallásos szemlélet is.

e kettős hatást, - amikor az új már nagy vonzást gyakorol, de megvan még a régi és bár ennek hatása csökken, de itt van még és különböző csatornákon keresztül hat is - általánosan fogalmazva kettős nevelésnek nevezzük. és mert nem akarjuk, hogy gyermekeink belső konfliktusban éljék le iskolaéveiket, mert nem akarjuk, hogy munkás emberré fejlődve belső világukban törés legyen, ezért kötelességünk még hatékonyabbá tenni iskoláinkban a tudományos világnézetű nevelést.

tisztelt elvtársak!

az utóbbi években többször esett szó az ifjúság politikai, erkölcsi és világnézeti arculatának alakulásáról. erről viták is voltak. erre a kérdésre, ha röviden is - a teljesség igénye nélkül, - válaszolnunk kell.

a mi ifjúságunk alapjában véve reálisan gondolkodik, magabiztos, nyílt szívű. az iskolában döntően szocialista hatások érik, gondolkodásmódját főleg a szocializmus élménye alakítja. magatartásukban egyre jobban érvényesülnek a szocialista erkölcs elvei és normái, a fiatalok mentesek a konzervatív gondolkodásmódtól, mindinkább elszakadnak a vallásos szemlélettől is. ha összehasonlítjuk az előző nemzedékkel, azt is állíthatjuk, hogy mai fiatalok tudásban, felkészültségben is fejlettebbek. az iskolából kikerülő fiatalok eredményesen kapcsolódnak be az építő, alkotó munkába. az iskolákban szerzett ismeretek jó alapok, lehetővé teszik, hogy rövid gyakorlat után teljes értékű dolgozóvá váljanak.

látunk kell ugyanakkor tanulóifjúságunk egyes megnyilvánulásai-ban az iskolai nevelés fogyatékosait is. az általános iskolák, a középiskolák, a felsőfoku intézmények között, egyenlő tárgyi feltételek mellett is, a nevelés hatékonyságában, a vezetéstől, a tanszék munkájától függően, vannak különbségek. valljuk be van olyan középiskolánk és néhány egyetemünk, ahol a nevelés nem elég céltudatos, nincs kellő igényesség, elmosódik a kötelesség teljesítésre való nevelés és a tanulási fegyelem, és az különféle egészségtelen tulajdonságokat enged felszínre törni az ifjúság egy részében.

/folyt.köv./

/cseterki...13. folyt./-lm

a nevelés csak abban az intézményben lehet hatékony, ahol a kapitalista ideológiát, a kispolgári életszemlélet maradványait, ezek hatását az ifjúságra nem becsüli le és különböző megnyilvánulásai elvi, megalkuvás nélküli ellenállásba ütköznek. azért, hogy tőlünk idegen nézetek, tudománytalan szemlélet, elavult szokások ne mérgezhessék a levegőt, szembe kell fordulni velük, harcolni kell ellenük.

az utóbbi hónapokban egész népünk, benne az ifjúság politikai aktivitásának növekedését tapasztaljuk, az ifjúság is meg akarja érteni és részt akar venni a maga módján társadalmi, gazdasági és kulturális feladataink megoldásában, az építés közben jelentkező nehézségek leküzdésében.

pártunk jelenlegi politikájának eredményeként nagszerű, szabad légkört alakítottunk ki hazánkban. ezt akartuk! ebben a légkörben az ifjúság is szenvedélyesen vitatkozik társadalmi, ideológiai és erkölcsi kérdésekről, bátran elmondja gondolatait, azonban mert nem ismeri kielégítően, nem látja eléggé az adott történelmi helyzet összefüggéseit, fejlődésünk bonyolultságát, gyakran helytelenül az egyes eseteket általánosítja, nem egyszer felnagyítja. ilyen körülmények között növekszik iskoláink, különösen felsőoktatási intézményeink nevelőmunkájával kapcsolatos követelmény.

a tanuló ifjúság azt a tanítót, azt a tanárt becsüli, aki örül hazánk gyanapodásának, lelkesedik népünk felemelkedésén és a lelkesedés lángját fel tudja gyújtani azok körében, ahol dolgozik, az ifjú szívekben. az ifjúság lelkesedik a hősökért, a forradalmi tettekért.

hősök azonban nemcsak rendkívüli helyzetben születnek, hanem a békés építés viszonyai között is. ezek a hősök egyszerű emberek, megtalálhatók társadalmunk minden dolgozó rétegében, velünk együtt élnek, köztünk járnak. ne csak a „jóka-hősöket”, kérjük tőlük számon, mert a mi hazánkban ma az építő, az alkotó munka a hősiesség, az igazi forradalmiság kifejezője.

/folyt.köv./

le

/cseterki...14.folyt./-vm

kedves elvtársak!

a második ötéves népgazdasági terv végéhez közeledünk. már most is kirajzolódik, hogy ebben az időszakban a közoktatás területén jelentős eredményeket értünk el. ugyanakkor látnunk kell, hogy számos feladat, nehézség leküzdése még előttünk áll. e feladatok megoldásához fokozatosan, népgazdaságunk fejlődésével megteremtjük a feltételeket. a harmadik ötéves tervben el kell érniük, hogy a kormány és a tanácsok hatékonyabban, gazdaságosabban használják fel az iskolafejlesztésre szánt anyagi eszközöket.

az alapműveltséget adó általános iskola fejlesztésének biztosítása mellett célszerű lesz elsősorban a szakmunkásképzés és a szakközépiskolák fejlesztésére, a felsőfoku intézmények oktatási feltételeinek, mindenekelőtt felszerelésének javítására koncentrálni erőforrásainkat. biztosak vagyunk abban, hogy a pedagógusok, a szülők, a társadalmi szervezetek összefogásából iskolaügyünk feladatainak teljesítésében további eredmények születnek.

az elmúlt két évtizedben dolgozó népünk munkájával szocialista ipart, szocialista mezőgazdaságot teremtett, emellett a nemzeti jövedelemből jelentős összeget fordítottunk népünk műveltségi igényeinek kielégítésére, a közoktatásra is.

mostanában sokan járnak külföldön és a kapitalista országokban látottak alapján sokféle összehasonlítás folyik. igaz, a technika fejlődésében és ennek következtében egyes cikkek termelésében és választékában még nem értük utol a fejlett kapitalista országokat, de az a történelmi út, amit megtettünk büszkévé tehet. ebben lényeges szerepe van oktatásunknak is. ebben az országban, melyben nem is olyan régen még analfabétizmus volt, ahol milliók elöl zárták el a művelődés lehetőségét, ma a középiskolákban, vagy az egyetemeken a továbbtanulók aránya magasabb, mint Angliában; s e téren megelőztük Svédországot és Franciaországot is.

a tanulás, a továbbtanulás feltételei, méretei szocialista rendszerünk erejéről, fölényéről beszélnek. az iskola - új társadalmi rendszerünk hű tükörképe. oktatási törvényünkben megjelölt feladatok megvalósításáért a kormány és a dolgozó népünk, a pedagógusok és a szülők eddig is együttes erőfeszítéseket tettek és tesznek a jövőben is abban a tudatban, hogy népünk, gyermekeink neveléséért érdemes dolgozni, fáradozni, mert minden befektetés sokszorosan megtérül./mti/

- . -

le

parlament

az országgyűlés pénteki ülése

t bc-zs-di-ie-tf/gg-tm-gk vm 1965. november 12.

az országgyűlés pénteken folytatta a vitát az oktatási reformtörvény végrehajtásának tapasztalatairól és a további feladatokról szóló beszámoló fölött.

az ülésen részt vett dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, apró antal, biszku béla, fehér lajos, fock jení, gáspár sándor, komócsin zoltán, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai, a kormány tagjai.

az ülést polyák jános, az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. a vitában elsőnek cseterki lajos, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára szólalt fel.

/cseterki lajos beszédét korábbi kiadásainkon közöltük. embargóját feloldjuk./

/folyt.köv./

10.30 12.15 Pnc

16 -

parlament

/az országgyűlés.....1.folyt./vm

cseterki lajos nagy tapssal fogadott beszéde után
varga pálné

hajdu-bihar megyei képviselő emelkedett szólásra. egyebek között a szakmunkásképzés fejlesztésének fontosságára hívta fel a figyelmet. rámutatott, hogy a technikai színvonal emelkedésével, a gépesítettség fokának növekedésével párhuzamosan észrevehetően változnak a szakmunkásokkal szembeni követelmények is. a képzés során nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy míg régebben a begyakorlottság és a kezűgyesség dominált, ma mindinkább a szellemi követelmények kerülnek előtérbe. a technikai követelmények mércéje az élet minden területén magasabbra került, s ez parancsolóan megköveteli a szakközépiskolák tematikájának felülvizsgálatát, az elméleti oktatás hatékonyabbá tételét. a tananyagot az egyes szakmákban rendkívül gondosan, körültekintően kell megválasztani, s külön nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy megszűnjék az utóbbi időben gyakori „tulszakosítás,,.

a szakmunkástanulók gyakorlati képzését is eredményesebbé lehet tenni néhány, ma még előforduló fogyatékoság megszüntetésével. az üzemekben sok gondot okoz például, hogy nincsenek megfelelően felszerelt laboratóriumok, tanműhelyek az oktatáshoz, s a jelenlegi létszám és keretgazdálkodás mellett az üzemeknek nincs is lehetőségük arra, hogy a szakmunkások gyakorlati képzésének minőségét javítsák. indítványozta, hogy az egyes üzemek számára központilag biztosítsák az ehhez szükséges feltételeket.

részletesen elemezte a lányok foglalkoztatásával kapcsolatos problémákat. utalt arra, hogy a lánytanulókkal és szakmunkásokkal szemben sokhelyütt még mindig indokolatlanul nagy az idegenkedés, s pályaválasztásukat különböző helytelen előítéletek nehezítik. számos szakma változatlanul úgy él a köztudatban, mint amely alkalmatlan nők számára, amelyre tehát nem is érdemes nőket kiképezni. akik ilyen nézeteket vallanak, rendszerint megfelelnek arról, hogy a technikai fejlődés jónéhány szakma jellegét alaposan megváltoztatta, s ma már a legtöbb szakmában sok olyan művelet, munkafolyamat van, amelyet a nők kitűnően el tudnak végezni. ezért érdemes lenne széles körben megvizsgálni az egyes szakmákat a jelenlegi technika tükrében s konkrétan körülhatárolni, hol foglalkoztathatnak női munkaerőket.

/folyt. köv!/
11.10/a 1211Pne

ATC

parlament

1.sz. javítás

cseterki Lajos beszédére az alábbi kiegészítéseket és módosításokat adjuk:

cseterki...1.folyt. 3.bekezdése után ....a munka szeretete ad tartalmat. - a következő beszúrandó:

cseterki Lajos ezután kitért dr.kovács Magdolna szabolcs-szatmár megyei képviselőné csütörtöki felszólalására. kiemelte: nagyon is igaz az, hogy az 5 plusz 1-ben fontos az öt óra, de nem kevésbé a másik öt tanítási nap sem, mert az iskola egész tevékenységével az életre, a munkára nevelést szolgálja.

cseterki..5.folyt. első bekezdésének első mondata helyesen a következő:

ezt meg kell oldanunk, ezt az elvet gyakorlatiá kell tennünk. az oktatási reformtörvény feladatunkká is teszi ezt azzal a céllal, hogy minden iskolatípusból biztosítanunk kell az utat a továbbtanuláshoz. szükséges ennek...

cseterki..6.folyt. első bekezdésének utolsó mondata helyesen:

.....olyan verseny, amely nem lezárt, mert oktatási rendszerünk ifjaknak és felnőtteknek egyaránt lehetőséget biztosít tudásuk bővítéséhez.

~~.....tudata alakult ki. ezeket...~~

cseterki..8.folyt. második bekezdés alulról számított 3.sorában helyesen:

...küzdő embereket, népiünk igaz, hű fiait.....

cseterki..9.folyt. első bekezdés / nem ritka../ 8. sora helyesen:

...párt politikájával, konkrét....

cseterki...11.folyt. megszólítások utáni első bekezdés 4.sora eleje helyesen:

....tudata alakult ki. ezeket...

/folyt.köv./
11.26/a 121Pac

- 18 -

Mc

parlament

aá.sz.

parlament

1.sz. javítás...1.folyt./vm

cseterki...11.folyt. megszólítások utáni 3.bekezdés első mondata /a régi és az új nevelő munkát./ kimarad.

cseterki...13.folyt. első bekezdés utolsó mondata helyesen:

szembe kell fordulnunk velük azért, hogy tőlünk idegen nézetek, tudománytalan szemlélet, elavult szokások ne mérgezhessék a levegőt.

az utóbbi....

cseterki...13.folyt. utolsó bekezdés utolsó mondata elé kérjük a következőket bevenni:

....köztünk járnak. az iskolában ne csak a jókai hősöket....

/folyt.köv./

11.30/a 121Pac
m

- 19 -

Mc

/ az országgyűlés.....2.folyt./vm

berta mihály

----- pest megyei képviselő a mezőgazdasági szakoktatás néhány kérdéséről beszélt felszólalásában. hangsúlyozta, hogy a közös gazdaságok termelési szintjének növekedéséhez, a szövetkezetek gazdálkodásának jobbá tételéhez növekvő számban szükségesek jólképzett szakemberek, az igények kielégítésében nagy szerepet játszanak a mezőgazdasági technikumok, e viszonylag fiatal iskolatípusok. az eddigi tapasztalatok szerint a mezőgazdasági szakoktatás intézményeiben általában eredményesen halad az oktatási reform céljainak megvalósítása. a mezőgazdasági technikumok életrevalóságát, népszerűségét bizonyítják többek között a tulajelentkezések, eredményes munkájukat pedig az is fémjelzi, hogy a végzett tanulók többsége megtalálja helyét a termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban és a különböző mezőgazdasági szakvállalatoknál. örvendetes az is, hogy mind több termelőszövetkezet köt társadalmi szerződést tsz-tagok gyermekeivel a technikai tanulmányok idejére.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a reform szellemének megfelelően a mezőgazdasági technikumokban egészében véve sikerült jó összhangot teremteni az elméleti és a gyakorlati oktatás között. a diákok ősszel és tavasszal hetenként két napon át gyakorlati oktatásban vesznek részt a gyakorló gazdaságnak kijelölt állami gazdaságban, vagy termelőszövetkezetekben, s a gyakorlatokon a tantervben előírt témákat dolgozzák fel. ez nagyban hozzájárul a fiatalok növénytermesztési, állattenyésztési, gépesítési ismereteinek bővítéséhez.

foglalkozott a képviselő a pest megyei ceglédi járásban működő mezőgazdasági technikum helyzetével, s felhívta a figyelmet, hogy az iskola tulzsufolt, sürgősen gondoskodni kellene új, tágasabb iskolaépületről. fontos lenne az oktatók számának növelése is, mert a tanárok túlterheltek, s nem jut elegendő idejük a termelőszövetkezetekben folyó szakmunkásképzés segítésére. a beszámolót elfogadta.

/folyt.köv./
11.55/a 12.15 Pnc

- 20 -

/ az országgyűlés...3.folyt./-vm

halmágyi istvánné

----- csongrád megyei képviselő elmondta, hogy csongrád megye kedvező feltételekkel, kulturális adottságokkal rendelkezik az oktatási reform alapelveinek megvalósításához. az általános iskolák hálózata, a városokban és a nagyobb községekben megnyitott középiskolák, valamint szeged felsőfoku és tudományos intézményei sikeresen elégítik ki a lakosság művelődési igényét. az általános iskolát végzettek 41 százaléka középiskolában folytatja tanulmányait; szegeden ez az arány 56 százalék. a most végző szakközépiskolásoknak több mint 85 százaléka a tanult szakmában kíván tovább tanulni. csak kevesen igyekeznek más munkaterületre - mondotta a képviselő. helyeselte a sokprofilú, koncentrált szakközépiskolák kialakítására, életrehívására irányuló törekvéseket. rámutatott: ezt a hálózatot mindenütt a vidék gazdasági arculatának, jellegzetességének figyelembevételével kell kiépíteni, továbbfejleszteni.

halmágyi istvánné ezután a lányok elhelyezkedési gondjairól beszélt. elmondta, hogy a megyében a középiskolák elsőosztályosainak többsége - 1408-ból 891 - a gyengébb nemhez tartozik. ahhoz, hogy ezek a fiatalok megtalálják a helyüket az életben - fejtegette a képviselő - még mindig sok előítélettel kell megküzdeni, s figyelembe kell venni azt is, hogy a lányok pályaválasztásánál az érzelmeknek, a tetszésnek, a nemtetszésnek sokkal nagyobb szerepe van, mint a fiuknál. ezért sokoldalú, tapintatos nevelőmunkával kell felkészíteni őket a realitások elfogadására. adjunk szakmát a kezükbe, s ezzel egyidejűleg bővítsük az eddiginél is tervszerűbben azoknak a pályáknak, hivatásoknak a körét, amelyekben a nők jól megállhatják helyüket, - hívta fel az illetékesek figyelmét a felszólaló, majd a mezőgazdaság munkaerőellátásának időszerű kérdéseivel foglalkozott. kifejtette, hogy a mezőgazdasági szakmunkásképzés színvonalában még nem éri el az iparét. ennek az oktatási formának egyelőre nincs igazi gazdája hazánkban, s termelőszövetkezeteink jó része is idegenkedik a feladat megoldásával járó áldozatoktól, s kívülállóként nézi a különböző hivatalos szervek szakmunkásképzéssel kapcsolatos erőfeszítéseit.

/folyt.köv./
12.00/a 12.15 Pnc

- 21 -

parlament

/az országgyűlés...4.folyt./-lm

a képviselő hangsúlyozta:

- el kell érniünk, hogy a pedagógusok, a szülők és a tanulók egyaránt megismerjék a pályaválasztás minden lehetőségét és feltételét. az illetékesek az eddiginél hamarabb juttassák el az iskolákhoz a lehetőségeket ismertető füzeteket, s időben bocsássák az érdekeltek rendelkezésére azoknak a középiskoláknak és szakmunkástanuló intézeteknek a címjegyzékét, ahová a végzős fiatalok jelentkezhetnek.

halmágyi istvánné végül választóinak nevében és megbízásából köszönetet mondott a kormánynak a kétgyermekes szülők családi pótlékának felemeléséért, az alacsonyabb kategóriájú nyugdíjak rendezéséért. a művelődésügyi miniszter beszámolóját a csongrád megyei képviselőcsoport nevében elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnöklő polyák jános szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

12.05/a 12.11Pne

- 24 -

parlament

/az országgyűlés... 5.folyt./-lm

a szünet után molnár györgy szolnok megyei képviselő

szólt fel, aki egyebek között hangsúlyozta:

- helyénvaló, ha a magyar kommunista ifjúsági szövetség az oktatási reform alapvető céljainak elérését, a művelődésügyi miniszter előterjesztésében kilátásba helyezett intézkedések megvalósítását minden részletében ifjúsági érdekvédelemnek fogja fel. a középfoku oktatási intézmények közötti helyes értékrend kialakítását, a gyakorlati oktatás reálisabb feltételeinek megteremtését, az élet és az iskola kapcsolatának szorosabbra fűzését ugyanis a kisz közvetítésével, tolmácsolásával korábban is, ma is igényelte és igényli a tanulóifjúság. az oktatási reform végrehajtása a szükséges állami intézkedések mellett a társadalom jelentős erőfeszítéseit, a közvélemény formálását szolgáló nevelőmunkát és ezzel egyidejűleg a fiatalok cselekvő részvételét is megköveteli.

- a kisz elsősorban azzal segítheti az oktatási reform céljainak megvalósítását, hogy a pedagógusok elsőszámu segítő-társaként vállal részt a nevelőmunkából, s mint a párt közvetlen vezetésével működő önkéntes politikai tömegszervezet, mindent megtesz azért, hogy a tanulók megtalálják helyüket a közösségben és időben felkészüljenek élethivatásukra. az ifjúsági szövetség tevékenysége az eddiginél is jobban hozzájárulhat anhoz, hogy az iskolában tanultak ne csak tudássá, hanem mielőbb meggyőződéssé váljanak, hogy elmélyüljön a szocialista hazafiság érzése és egész ifjúságunkban erősödjön a szocialista fiatalokra jellemző tulajdonságok. iskoláinkban olyan légkör megteremtése a cél, amelyben a szorgalmas tanulás az életre, a munkára való tudatos felkészüléssel, a társadalom, a haza szolgálatával párosul.

molnár györgy nyomatékosan aláhuzta: a kisz készen áll arra, hogy kivegye részét az oktatási reform további végrehajtására tervezett intézkedések megvalósításából, s a munkát fontos politikai feladatának tekinti. hangsúlyozta: már az általános iskolában értessük meg a fiatalokkal, hogy az igazi boldogságot nem a formális bizonyítvány-, diplomaszerezés, hanem a jól végzett munka és az ezzel járó társadalmi megbecsülés jelenti. kitért arra, hogy az egyetemi felvételeknél a származás szerinti kategorizálás eltörlését ifjúságunk is igazságosnak találta. ugyanakkor azonban felhívta a figyelmet: a fiatalok azt kérik, hogy a tárgyi tudás mellett az eddiginél is jobban vegyék figyelembe a középiskolában tanúsított magatartást, előmenetelt. értékeljék, hogy a jelentkezők hogyan készültek fel a közösség, a társadalom szolgálatára.

/folyt.köv./
12.50/a 13.12Pne

WE

- 23 -

parlament

/az országgyűlés...6.folyt./-lm

a képviselő a továbbiakban a művelődésügyi miniszter referátumára és simon istván veszprém megyei képviselő csütörtöki felszólalására utalva hangsúlyozta: azoknak a fiataloknak, akik a sikeres felvételi vizsga után elhanyagolják tanulmányaikat, valóban nincs helyük az egyetemeken és főiskolákon. ugyanakkor azonban hozzátette: nem az a megoldás, hogy a dolgozók iskoláiba, az esti és levelező tagozatokra helyezzük át őket. ezek nem büntető, fegyelmező eszközök. felelősségrevonásuknak az eltanácsolás, az előlegezett bizalom megvonása legyen a módja.

molnár györgy ezután így folytatta:

- megítélésünk szerint tanulóifjúságunk többsége - a fiatalok más rétegeivel együtt - egészségesen fejlődik, becsületesen tanul, dolgozik. ezt bizonyítja az árvíz elleni küzdelemben, az építőtáborokban, valamint az őszi mezőgazdasági munkákban tanúsított helytállásuk is. szemléletét és magatartását alapvetően a szocialista társadalom és az iskola alakítja. a fiatalok többsége előnyös tulajdonságokkal rendelkezik: őszinte, nyílt, tiszteli a tudást, bátran nyilvánít véleményt és érdeklődik a világ dolgai iránt. ugyanakkor azonban ez a korosztály van legkevésbé felvértezve a polgári ideológia hatása ellen. problémát okoz számára, hogy sokszor lát ellentmondást az iskolában tanultak és a gyakorlat, az élet realitása között.

a képviselő végül a pedagógusokhoz fordult. kérte: fejlesszék még következetesebben a diákok öntevékenységét, fogadják el segítőtársuknak az ifjúsági szervezetet, a tanulók önkormányzati szerveit és bátran építsenek, támaszkodjanak ezekre. csak így alakulhat ki iskoláinkban olyan szocialista légkör, amelyben az ifjúság munkájának, tanulásának, egész közösségi életének felelős szervezőjévé, gazdájává válik! - mondta.

/folyt.köv./
12.55/a 13. Puc

- 24 -

10/1

parlament

/az országgyűlés...7.folyt./-lm

a következő felszólaló, andrási béla szolnok megyei

képviselő a tanító- és óvónőkészítő intézetek felsőfokra emelésének jelentőségét méltatta. ezekkel, a hazánkban 1959-ben létrejött intézményekkel európai, sőt világviszonylatban is az élvonalba kerültünk, mivel a tanítókat és óvónőket még számos nagymultu, magaskulturájú országban is csak középfokon képezik.

az új felsőfoku intézetekben képzett pedagógusokról szólva a képviselő hangsúlyozta: tudatosságban, érettségben, felelősségtudatban magasabb színvonalat képviselnek, mint a középfokon végzetek, és ami legalább ennyire fontos: az előbbieket velejárájaként hivatástudatuk is mélyebb, megalapozottabb. ebben a hivatástudatban az érzelmi mozzanatok mellett már az intellektuális és erkölcsi elemek dominálnak, ami azzal is magyarázható, hogy a hallgatók jobban megértették a pálya szépségei mellett annak nehézségeit is.

a képviselő felszólalása második részében azokról az erőfeszítésekről beszélt, amelyekkel a szolnok megyei tanyai gyermekek részére biztosítják a szakrendszerű általános iskolai tanulást és a legjobbak részére a középiskolai, illetve egyetemi továbbtanulást hatékonyabb megalapozását. a megye 113 tanyai iskolája közül az elmúlt tanévben 54-et körzetesítettek, s így 1740 korábban részben osztott, vagy tanyai kisiskolába járt diák folytathatja tanulmányait teljesen osztott iskolában. most már mindössze 612 felső tagozatos tanuló jár osztatlan vagy csak részben osztott iskolába. 1967-re a megye egész területén befejezik a körzetesítést. az idei tanévben a tanyai diákokthonok száma is gyarapodott, 7-ről 11-re. valamennyinek a létrehozásában jelentős szerepe volt a társadalmi összefogásnak.

- a tanyai iskolák körzetesítése nehéz feladat volt - mondotta andrási béla -, mert meg kellett győzni az ellenálló szülőket, gondoskodni kellett a megszűnő tanyai iskolák nevelőiről, és világossá kellett tenni, hogy a körzetesítés nem öncél, hanem arra irányul, hogy a kislétszámú és részben osztott iskolák felsőtagozatos tanulóit bevonjuk a szakrendszerű oktatásba. most már mindjobban megértik a szülők is ezt a célt, érzik és tudják, hogy az állam anyagi áldozatát is igénylő erőfeszítések gyermekeik érdekeit szolgálják. a kérdés jól szervezett, átgondolt megoldásának tehát, főleg a kiterjedt tanya-világgal rendelkező megyékben, nemcsak kulturpolitikai, hanem általános politikai jelentősége is igen nagy.

/folyt.köv./
13.00/a 13. Puc

- 25 -

10/1

parlament

/az országgyűlés...8.folyt./-Lm

Háklár Mária fejér megyei képviselő a kultur-

forradalom fontos periódusának mondotta az iskolareform kibontakozása óta eltelt esztendőket, majd így folytatta:

- a magyar közoktatásügy egészséges fejlődésének szemléletes bizonyítéka, hogy nevelési tevékenységünk különösen az utóbbi 5-6 évben tartalmi és szervezési szempontból egyaránt világszínvonalra emelkedett. kevés olyan ország van, amelyben minden ötödik állampolgár részese valamilyen iskolai oktatásnak, s ahol a felnövekvő korosztályoknak 90 százaléka a tankötelezettség korhatáráig elvégzi az általános iskola nyolc osztályát. és még kevesebb az olyan országok száma, ahol az iskolareform végrehajtása olyan széleskörűen és demokratikus alapon történt, vagy történik, mint Magyarországon.

a készülő tantervekbe az egykorinál tartalmasabb, meg a társadalmi élet számára is hasznosabb ismeretanyag kerül, olyan ismeretanyag, amelynek minden fiatal hasznát látja, az életnek akármelyik területére jut is. olykor igazuk van azoknak, akik kifogásolják a reform tankönyveket, azonban ezek a - művelődésügyi minisztérium, az országos pedagógiai intézet és a tankönyvkiadó vállalat együttműködésével születő - munkák országunkban mégiscsak korszerűek, az alapismereteket és a gyakorlati tudnivalókat szemléletes formában tartalmazzák.

fontos dokumentumai az iskolareformnak a nevelési tervek. ezek alapján, s velük párhuzamosan minden bizonytalanság terebélyesedni fog a szocialista jellegű pedagógia szakirodalom - tudományos szemszögből és alapossággal dolgozva fel a fiatalok nevelésének, tudatformálásának kívánalmait az iskolai munkában. sokrétű segítséget várnak az oktatási intézmények azoktól a vitáktól, amelyeket a pedagógusok és a szülők közös fórumaként nyitnak majd az elkövetkezendő hónapokban a nevelési tervek megbeszélésére, aprólékos kimunkálására. ezektől az összejövetelektől egyebek között azt is várják, hogy nyílt véleménycsere révén szertefoszlódjék az úgynevezett kettős nevelés nem kívánatos légköre.

a képviselő felhívta az illetékes oktatási szervek figyelmét arra, hogy a nevelők körében mélyrehatóbban ismertessék a pártunk ideológiai irányelveiből adódó feladatokat.

/folyt.köv./
13.15/a 13.15/a

Me

- 26 -

parlament

/az országgyűlés...9.folyt./-Lm

- meggyőződésem, hogy a korszerű tananyagrendszerrel, az új tantervek, a nyomukban járó jó reform tankönyvek után a részletes nevelési tervek összeállításával csak siker koronázhatja oktatási reform-céljaink megvalósítását - hangoztatta a felszólaló.

ezután arról beszélt, milyen eredmények születtek fejér megyében a legutóbbi tanévzárásig az iskolahálózat fejlesztésében. az 1964-1965-ös statisztika szerint a megyében 232 iskolaépületet számláltak össze. 1.191 tanteremmel. 1947-től az ideig esztendő derekáig 68 általános iskola és öt középiskola épült - háromszáztíz, illetve 48 tanteremmel összesen; ez azt jelenti, hogy a fejér megyei iskolaépületeknek mintegy az 50 százalékát a fenti időszakban hozták tető alá. ugyanakkor nem becsülhetők le a további teendők sem, a számadatok nem fednek „részességet”, hiszen a tanteremek összességének majdnem a negyede része szükségstanterem és több mint 600 osztályhelyiségben két műszakban tanulnak a gyerekek. az iskolákban zömmel kielégítőek a higiéniai körülmények, a napközök száma viszont még gyarapításra vár és csökkenteni kell a zsúfoltságot.

figyelemmel a tankötelezett-korúak életkori sajátosságaira, - karöltve a hazafias népfront és a nőtanács helyi szervezeteivel - szorgalmazzák a nevelők, ahol csak lehet, új, meg új játszóterek kialakítását, s a sportolási lehetőségek szélesítését. elengedhetetlen ez a tanuló ifjúság egészséges testi fejlődéséhez. biztatóak az eredmények a gyermekek egészségügyi gondozásában, a betegségek megelőzésében. nem kis részben ez a pedagógusok egészségügyi felvilágosító munkájának köszönhető.

befejezésül a képviselő utalt arra, hogy a politechnikai és a szakközépiskolai oktatás bevezetése - egyéb változások mellett - közegészségügyi szempontból meglehetősen fontos feladatokat rótt a pedagógusokra, a szakmai foglalkozások vezetőire: balesetvédelmi oktatás, egészségügyi felvilágosító tanfolyamok szervezése, körültekintő betegség-megelőzési intézkedések, stb. a többletmunka nem volt felesleges, az iskolások ilyen formán is tájékozottabbak lettek egészségügyi tudnivalóiban.

/folyt.köv./
13.25/a

Me

- 27 -

/az országgyűlés...10.folyt./-lm

kaszás imre tolna megyei képviselő a középfoku

felőtt-oktatás néhány problémájával foglalkozott. aligha kétséges, - mondotta, - hogy ennek az oktatási formának a jelentősége a következő években-évtizedekben nagymértékben növekszik már csak azért is, mert 15 éves korig a fiataloknak csaknem száz százaléka elvégzi az általános iskola nyolc osztályát, az általános iskolát végzetteknek viszont mintegy 40 százaléka ipari tanuló iskolában folytatja tanulmányait, illetve a termelőmunkában helyezkedik el.

részint az utóbbi tényből kiindulva a képviselő kifejtette, hogy a jelenleg egyoldalúan gimnáziumi jellegű középiskolai felőtt-oktatást véleménye szerint a szakközépiskolák irányába kellene fejleszteni. ezt támasztja alá az, az mszmp 8. kongresszusának határozatában is kitűzött követelmény, hogy a dolgozók mind nagyobb számban végezzék el azokat az iskolákat, amelyek munkájuk végzéséhez szükségesek. a szakközépiskolai fejlesztés valószínűleg csökkentené a jelenlegi nagyfoku lemorzsolódást is. tolna megyében például tavaly a dolgozók iskolájának gimnáziumi tagozatában a hallgatóknak 30.4, a közgazdasági technikumban viszont csak 6.7 százaléka hagyta abba a tanulást. ez is igazolja - mondotta a képviselő -, hogy az olyan, magasabb szakmai képzettséget nyújtó iskolatípusban, amely szorosabb kapcsolatban áll az élet, a gyakorlat, a munkahely igényeivel, nagyobb a hallgatók érdeklődése és felelőssége.

- véleményem szerint - folytatta kaszás imre - változtatni kellene azon a jelenlegi helyzeten, hogy a középfoku felőtt oktatás túlságosan kötődik a gimnáziumi és technikai székhelyekhez. erőteljesebben kellene kiépítenünk az egy-egy táj sajátos munkaviszonyaihoz, munkaerő-szükségletéhez, várható iparpolitikai igényeihez igazodó kihelyezett szakközépiskolai rendszert. hogy erre mennyire megvan az igény, azt bizonyítja például, hogy a palánki mezőgazdasági technikum 11 kihelyezett osztályában mintegy 400, nagyrészt kis községekben lakó felőtt - többségében parasztember - tanuló a mostani gyakorlat mellett azonban többnyire csak azok vehetnek részt középfoku oktatásban, akik vagy az iskola székhelyén, vagy kivételesen jó közlekedési viszonyokkal rendelkező falvakban laknak.

/folyt.köv./
13.35/a

Né

/az országgyűlés...11.folyt./-lm

a középfoku felőtt-oktatás tartalmi kérdéseiről szólva a képviselő bírálta ezekben az iskolatípusoknak a tantervét. ezek a tantervek nem veszik eléggé figyelembe - mondotta, - hogy olyan felőtt embereknek szólnak, akik egyrészt nemcsak alsóbbfoku iskolába jártak már, hanem a munka, a termelő tevékenység, az élet iskolájába is, másrészt pedig a középfoku képzettséget elsősorban szakmai munkájuk jobb ellátása érdekében kívánják megszerezni. ehhez képest az egyes tantárgyak tanterveit és tankönyveit sok elavult és szükségtelen anyag terheli, s az ebből eredő maximalizmus sok jóképességű hallgatónak is elveszi a kedvét a tanulástól. kaszás imre képviselő végül javasolta; mielőbb készítsék el a mind a népgazdaságunk és iskolarendszerünk szükségleteit, mind a felőtt-oktatás speciális követelményeit figyelembe vevő tanterveket és tankönyveket a dolgozók középiskolái részére.

varga gáborné

----- borsod megyei képviselő elismeréssel szolt az elmúlt években megjelent új oktatási dokumentumokról, tankönyvekről, munkafüzetekről, amelyek értékes eszközei a közoktatás fejlesztésének, korszerűsítésének.

- általános iskoláinkat nagyrészt már elláttuk új tankönyvekkel, megkezdtuk a gimnáziumok, szakközépiskolák, szakiskolák új könyveinek kiadását, s napirendre került az ipari, mezőgazdasági alsó-, közép- és felsőfoku intézmények, egyetemek ellátása is reform tankönyvekkel. a munka méreteire jellemző, hogy a tankönyvkiadó gondozásában az általános iskolák számára eddig 69-féle, a középiskolák és gimnáziumok számára 12-féle, a reformmal összefüggő tankönyv jelent meg, s újabb 28-féle könyv előkészítésén dolgoznak a szakemberek. a műszaki könyvkiadó ebben az évben 119-féle, a mezőgazdasági kiadó pedig 16-féle tankönyv kiadásával segítette az oktatási reformot. a közreadott tankönyvek példányszáma az 1961-62 évi 112 millióról a múlt esztendőben 16 millióra emelkedett. az egyetemek és főiskolák az idei oktatási évre 3000-féle jegyzetet igényeltek körülbelül másfél millió példányban, s az egyetemi reform megvalósítása során 1966-ban körülbelül 50 új egyetemi tankönyv lát napvilágot. érdemes megjegyezni, hogy az általános és középiskolai tankönyvek egyaránt olcsók, mindenki számára hozzáférhetőek. az általános iskolai könyvek, átlagos ára 5 forint 50 fillér, a középiskolai könyvéké pedig 7 forint ötven fillér.

/folyt.köv./
13.40/a

Né

/az országgyűlés...10.folyt./-lm

kaszás imre volna megyei képviselő a középfoku

felőtt-oktatás néhány problémájával foglalkozott. aligha kétséges, - mondotta, - hogy ennek az oktatási formának a jelentősége a következő években-évtizedekben nagymértékben növekszik már csak azért is, mert 15 éves korig a fiataloknak csaknem száz százaléka elvégzi az általános iskola nyolc osztályát, az általános iskolát végzetteknek viszont mintegy 40 százaléka ipari tanuló iskolában folytatja tanulmányait, illetve a termelőmunkában helyezkedik el.

részint az utóbbi tényből kiindulva a képviselő kifejtette, hogy a jelenleg egyoldalúan gimnáziumi jellegű középfokú felőtt-oktatást véleménye szerint a szakközépiskolák irányába kellene fejleszteni. ezt támasztja alá az, az mszmp 8. kongresszusának határozatában is kitűzött követelmény, hogy a dolgozók mind nagyobb számban végezzék el azokat az iskolákat, amelyek munkájuk végzéséhez szükségesek. a szakközépiskolai fejlesztés valószínűleg csökkentené a jelenlegi nagyfokú lemorzsolódást is. volna megyében például tavaly a dolgozók iskolájának gimnáziumi tagozatában a hallgatóknak 30.4, a közgazdasági technikumban viszont csak 6.7 százaléka hagyta abba a tanulást. ez is igazolja - mondotta a képviselő -, hogy az olyan, magasabb szakmai képzettséget nyújtó iskolatípusban, amely szorosabb kapcsolatban áll az élet, a gyakorlat, a munkahely igényeivel, nagyobb a hallgatók érdeklődése és felelőssége.

- véleményem szerint - folytatta kaszás imre - változtatni kellene azon a jelenlegi helyzeten, hogy a középfoku felőtt oktatás túlságosan kötődik a gimnáziumi és technikai színhelyekhez. erőteljesebben kellene kiépítenünk az egy-egy táj sajátos munkaviszonyaihoz, munkaerő-szükségletéhez, várható iparpolitikai igényeihez igazodó kihelyezett szakközépiskolai rendszert. hogy erre mennyire megvan az igény, azt bizonyítja például, hogy a palánki mezőgazdasági technikum 11 kihelyezett osztályában mintegy 400, nagyrészt kis községekben lakó felőtt - többségében parasztember - tanuló a mostani gyakorlat mellett azonban többnyire csak azok vehetnek részt középfoku oktatásban, akik vagy az iskola színhelyén, vagy kivételesen jó közlekedési viszonyokkal rendelkező falvakban laknak.

/folyt.köv./
13.35/a

NY

/az országgyűlés...11.folyt./-lm

a középfoku felőtt-oktatás tartalmi kérdéseiről szólva a képviselő bírálta ezeknek az iskolatípusoknak a tantervét. ezek a tantervek nem veszik eléggé figyelembe - mondotta, - hogy olyan felőtt embereknek szólnak, akik egyrészt nemcsak alsóbbfoku iskolába jártak már, hanem a munka, a termelő tevékenység, az élet iskolájába is, másrészt pedig a középfoku képzettséget elsősorban szakmai munkájuk jobb ellátása érdekében kívánják megszerezni. ehhez képest az egyes tantárgyak tanterveit és tankönyveit sok elavult és szükségtelen anyag terheli, s az ebből eredő maximalizmus sok jóképességű hallgatónak is elveszi a kedvét a tanulástól. kaszás imre képviselő végül javasolta; mielőbb készítsék el a mind a népgazdaságunk és iskolarendszerünk szükségleteit, mind a felőtt-oktatás speciális követelményeit figyelembe vevő tanterveket és tankönyveket a dolgozók középfokú iskolái részére.

varga gáborné

----- borsod megyei képviselő elismeréssel szölt az elmúlt években megjelent új oktatási dokumentumokról, tankönyvekről, munkafüzetekről, amelyek értékes eszközei a közoktatás fejlesztésének, korszerűsítésének.

- általános iskoláinkat nagyrészt már elláttuk új tankönyvekkel, megkezdjük a gimnáziumok, szakközépiskolák, szakiskolák új könyveinek kiadását, s napirendre került az ipari, mezőgazdasági alsó-, közép- és felsőfoku intézmények, egyetemek ellátása is reform tankönyvekkel. a munka méreteire jellemző, hogy a tankönyvkiadó gondozásában az általános iskolák számára eddig 69-féle, a középiskolák és gimnáziumok számára 12-féle, a reformmal összefüggő tankönyv jelent meg, s újabb 28-féle könyv előkészítésén dolgoznak a szakemberek. a műszaki könyvkiadó ebben az évben 119-féle, a mezőgazdasági kiadó pedig 16-féle tankönyv kiadásával segítette az oktatási reformot. a közreadott tankönyvek példányszáma az 1961-62 évi 112 millióról a múlt esztendőben 16 millióra emelkedett. az egyetemek és főiskolák az idei oktatási évre 3000-féle jegyzetet igényeltek körülbelül másfél millió példányban, s az egyetemi reform megvalósítása során 1966-ban körülbelül 50 új egyetemi tankönyv lát napvilágot. érdemes megjegyezni, hogy az általános és középiskolai tankönyvek egyaránt olcsók, mindeki számára hozzáférhetők. az általános iskolai könyvek, átlagos ára 5 forint 50 fillér, a középiskolai könyvéké pedig 7 forint ötven fillér.

/folyt.köv./
13.40/a

NY

parlament

/ az országgyűlés.....12.folyt./vm

a képviselő ezután arról számolt be, hogy az eddig megjelent és kipróbált új tankönyvekről kedvezőek a vélemények: általános megállapítás, hogy tartalmukban jók, külsejükben szépek. öröndetes, hogy messzemenően figyelembe veszik a diákok életkori sajátosságait, s a témák megoldásában, a feldolgozás módjában és mélységében megfelelnek a reform követelményeinek. szülők, tanulók és pedagógusok örömmel nyugtázzák azt is, hogy a tankönyvek szerzői igyekeztek leszámolni a maximalista törekvésekkel - jobbra sikerrel. kivételek azonban még vannak, s ezek közé tartozik az első gimnáziumi matematika-tankönyv, amely 350 oldalas, vagy az első gimnáziumi földrajz tankönyv, amely túlságosan magas igényeket támaszt a tanulókkal szemben.

varga gáborné hangoztatta, hogy a tankönyvek jó minőségét széleskörű társadalmi segítség biztosította. szerzők és bírálók, az oktatás irányítói és a gyakorló pedagógusok közösen vitatták meg a teendőket, a készülő kéziratokat a hivatalos bírálókon kívül nevelők százai olvasták át, egészítették ki megjegyzéseikkel, észrevételeikkel. ezt a helyes gyakorlatot a készülő újabb iskolai könyveknél is feltétlenül érdemes és hasznos alkalmazni. jó módszernek bizonyult az új tankönyvek bevezetés előtti kísérleti kipróbálása, a továbbiakban azonban nemcsak budapesti, hanem vidéki iskolában is alá kell vetni a gyakorlat próbájának az új tankönyveket.

az elnök ezután ebédszünetet rendelt el.

/folyt.köv./

13.45

ME

- 30 -

parlament

2. sz. javítás:

/Lm

az országgyűlési tudósítás 3.-4. folytatásán a felszólaló képviselő neve helyesen: halmágyi i v á n n é.

az országgyűlési tudósítás ...8.folytatáson felszólaló képviselő neve helyesen:

dr. háklár mária

az országgyűlési tudósítás...11.foly. utolsó bekezdésének aluiról számított 9. sora helyesen:

tankönyvek példányszáma az 1961-62-évi 12 millióról a múlt esztendőben 16 millióra emelkedett.

- . -

14.54/-n

-31-

parlament

/ az országgyűlés...13.folyt./vm

ebédszünet után pióker ignác budapesti képviselő nyitotta

meg a felszólalók sorát. egyebek között rámutatott, hogy a szülők jó része sem látja világosan, nem érti, érzi felelősségét és feladatát a pályaválasztás előtt álló fiatalok útjának egyengetésében. sokan saját hajlamaik, rátermettségük, elgondolásaik, meg nem valószínűsített vágyaik alapján szeretnék gyermekeik sorsát elrendezni. mindenáron azt szeretnék, hogy fiaik-lányaik az ugynevezett értelmiségi pályákon, orvosként, mérnökként stb. találják meg helyüket az életben. akadnak olyanok is, akik mit sem törődve a gyerek képességével, a családi döntések előtt kizárólag azt latolgatják, hogy mennyit keresnek egyes szakmákban a dolgozók, elég tiszta, elég előkelő-e a munka. nem egy esetben ezzel együtt jár az ipari szakmák, a fizikai munka lebecsülése is, - fejtegette a képviselő és szóvá tette: ezek a szülők megfelelnek annak, hogy a mai modern technika művelt szakmunkásokat igényel és sok esetben a fizikai munka is megköveteli a technikai képzettséget.

- ezek a helytelen nézetek - folytatta pióker ignác - a népgazdaságnak is károkat, gondokat okoznak például azzal, hogy amikor az ugynevezett divatos szakmákban sokszoros a tuljelentkezés, más fontos, megbecsült és jó keresetet biztosító munkakörökben, területeken nincs megfelelő utánpótlás.

a képviselő bírálta azokat az előítéleteket is, amelyek szerint a nőknek nem való az építőipar, a gépipar stb. munkatársainak, köztük both julia kiváló eszteregályosnak a példájával bizonyította, hogy a ,,gyengébb nem,, képviselői a korábban kizárólag férfiaknak fenntartott szakmákban is jól megállják helyüket, s keresetük a technikusokéval vetekszik.

beszélt azokról a fiatalokról is, akik az érettségi után, a frissen megszerzett bizonyítvány, oklevél birtokában vezető beosztásra, iróasztalra tartanak igényt és sértve érzik magukat, ha az első időben éppen a kellő gyakorlat megszerzéséért fizikai munkára osztják be őket.

- üzemek nagy részében már most is elmosódik a fizikai és szellemi munka különbsége - hangsúlyozta. - jónéhány példát találhatunk arra, hogy egy-egy berendezés elkészítésén együtt dolgozik a mérnök, a technikus és a szakmunkás. helytelen tehát a szülők, a fiatalok ragaszkodása a fehér köpenyhez és tévednek azok az üzemek is, amelyek a középfokú iskolákból kikerülő ifju szakembereket csak szellemi munkásként kívánják foglalkoztatni.
/folyt.köv./

15.55/-n

-32-

ME

parlament

/az országgyűlés...14.folyt./-lm

pióker ignác elmondta, hogy technikus fiának is sokat használt az a két év, amelyet tanulmányainak befejezése után kétkezi dolgozóként töltött a műhelyekben, majd hangsúlyozta:

- arra van szükség, hogy a hazafias népfront, a sajtó, a rádió, a televízió, valamennyi illetékes figyelmet fordítson a ma még sok helyütt föllelhető helytelen nézetek elleni küzdelemre, s meggyőző példákkal, jó érvekkel segítse a fiatalok pályaválasztását. tudományos alapon működő tájékoztató hálózatot kellene létrehozni az elhelyezkedési lehetőségek felmérésére, ismertetésére, az érdekelt szülők, pedagógusok utbaigazítására. ezzel egyidejűleg azt is el kell érniünk, hogy ifju szakmunkásaink hűek maradjanak a maguk választotta pályákhoz, - mondotta többek között befejezésül a képviselő.

ezután losonczi pál földművelésügyi miniszter emelkedett szó-

lásra, felszólalásában a szaktudásnak a mezőgazdasági termelés fejlesztésében betöltött fontos szerepével és a mezőgazdasági szakképzés helyzetével, feladataival foglalkozott.

bevezetőben utalt a mezőgazdaságnak az utóbbi három-négy évben elért jelentős fejlődésére, melynek során kialakultak és nagy többségükben megszilárdultak a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek. az anyagi-műszaki alapok növekedésének, az intenzívebb növény- és állatfajták, a korszerű termelési módszerek elterjedésének eredményei már mutatkoznak mezőgazdaságunkban.

- a termelés fejlesztésének, korszerűsítésének összes műszaki-anyagi feltételei - folytatta a miniszter - még nem állnak rendelkezésünkre. az azonban egyértelműen megállapítható, hogy a meglévő lehetőségek jobb hasznosításának legfőbb tartaléka a hozzáértés, a szaktudás. sajnos ezt a tényt társadalmi közvéleményünk még nem eléggé ismerte fel, sőt nem ismerték meg fel egyes mezőgazdasági üzemek dolgozói és vezetői sem. kétségtelen eredmény, hogy az utóbbi öt évben mintegy 40 százalékkal növekedett az egyetemet és főiskolát végzett agrárszakemberek száma, szakember-ellátottságunk azonban még egyáltalán nem kielégítő. ezt bizonyítja, hogy a termelőszövetkezetekben a több mint 42.000 egyetemi és technikumi végzettséget igénylő munkakörnek az elmúlt év végén is mindössze 22 százalékát töltötték be megfelelő képzettségű szakemberek.

/folyt.köv./
16.01/-n

-33-

ME

16.01/-n

/az országgyűlés... 15. folyt./-vm

nem sokkal jobb az arány a szakmunkás-ellátás terén sem. a mezőgazdasági üzemekben jelenteg több mint 150.000 szakmunkásra lenne szükség. a különböző mezőgazdasági szakmákban eddig mintegy 70.000 dolgozó szerzett képesítést, de egy részük már nem dolgozik a mezőgazdaságban, vagy a szakmájának megfelelő munkakörben. az eddig kiképzett, csaknem 130.000 traktorosnak körülbelül a fele helyezkedett el a mezőgazdaságon kívüli ágazatokban.

a miniszter a továbbiakban hangsúlyozta: a mezőgazdaság munkaerő helyzete - a keresők létszámának állandó csökkenése és jelenlegi kedvezőtlen korösszetétele - szükségessé teszi, hogy a kisebbszámú munkaerő elsősorban a technikához, a gépekhez értő, szakképzett fiatalokból álljon. ahhoz viszont, hogy a fiatalok nagyobb számban válasszák a mezőgazdasági pályákat, meg kell velük szeretettetni a mezőgazdaságot, mint szakmát. ezt pedig csak akkor érhetjük el, ha az üzemekben megfelelő élet- és munkafeltételeket, biztonságosabb jövedelmet is teremtünk. a teljesértékű munkaerő megtartásának ezen belül fontos eszköze, hogy a termelőszövetkezeti tagok jelenlegi társadalombiztosítási és nyugdíjfeltétele közelebb kerüljön a munkaviszonyban állókéhoz.

Losonczy párt ezután kiemelte: a mezőgazdaság szakember-ellátását nagymértékben segítette, hogy az iskolatörvény fő célkitűzései a mezőgazdasági szakemberképzés terén is érvényesültek. emellett megkönnyítette az agrármérnökképzés növelését az is, hogy általában fokozódott a szakemberek megbecsülése. ennek is nagy része van tehát abban, hogy a középiskolát végző fiatalok közül mind többen kérik felvételüket az agrár-felsőoktatási intézményekbe. az idei tanévben például az 1129 helyre 2467-en jelentkeztek, s átlagos tanulmányi eredményük nem volt rosszabb a más pályára készülő fiatalokénál.

- a mezőgazdaság középszintű szakember ellátását - folytatta Losonczy párt - hosszú időn keresztül a középfokú mezőgazdasági technikumok biztosították. ez az iskolatípus gazdag hagyományokra és kedvező eredményekre tekint vissza. az elmélet és a gyakorlat összhangja itt valósult meg a legjobban, tanárai pedagógiailag és szakmailag egyaránt jól képzettek. ezekben az iskolákban 1961 és 65 között csaknem hétezer fiatal szerzett technikus képesítést.

/folyt. köv./
16.12/-n

-34-

ME
16.12. Je

/az országgyűlés... 16. folyt./-vm

- egyetérttek azonban ilku elvtárssal abban, hogy ezek az iskolák nem tudják közvetlenül megfelelő képzettségű és gyakorlatu technikusokat ellátni a mezőgazdaságot. ennek az a legfőbb oka, hogy a középfokú technikum négy éves képzési ideje kevés a megnövekedett közismereti és szakmai tananyag elsajátítására. emellett a technikumból kikerülő 18 éves fiatalok a nagyüzemek megnövekedett szakmai, vezetési követelményeinek sem tudnak eleget tenni. mindennek következtében az utóbbi időben sok problémát okozott a fiatal technikusok elhelyezése és jelentős hányaduk a mezőgazdaságon kívül vállalt munkát.

- a technikus képesítéshez kötött munkakörök többsége ma már magasabb végzettséget és jelentős üzemi előgyakorlatot igényel, s az ilyen munkakörök száma a jövőben gyarapodni fog. ezek kielégítésére a felsőfokú mezőgazdasági technikumok oktatás és a jövőben kialakítandó, mezőgazdasági szakközépiskolai végzettségen alapuló technikus-képzés nyújt megfelelő lehetőséget.

a sürgős szaktechnikus-szükséglet kielégítése érdekében az oktatás megindulásával egyidejűleg kezdtek meg a felsőfokú technikumok hálózatának létrehozását is. bár ez helyenként átmeneti zsúfoltságot és nehézséget okozott, az intézetek mégis elismerésre méltó eredményeket értek el s eddig több mint 3000 szaktechnikusot adtak a mezőgazdaságnak. ebben az iskolatípusban a közeljövőben már a létszám kisebbszámú csökkenése mellett a képzési színvonal javítása a fő cél.

- a mezőgazdasági üzemekben dolgozó mérnökök és technikusok munkája azonban csak akkor lesz hatékony - folytatta a miniszter - ha azt sok tízezer szakmunkás tevékenysége támasztja alá. az oktatási reform számos eredményét elismerve, őszintén meg kell mondanom, hogy az a mezőgazdasági szakmunkásképzés ügyét, a mezőgazdaság munkaerő ellátását nem segítette megfelelően. az ugyanis már a reform bevezetésének kezdetén látható volt, hogy érettségizett szakmunkások a mezőgazdaságban jónéhány évig, sőt évtizedig csak igen kis számban találhatnak megfelelő foglalkoztatást. így most a szakközépiskolákban kiképzett szakmunkások közül szinte alig néhányan maradnak a mezőgazdaságban.

/folyt. köv./
16.16/-n

-35-

ME
16.16. Je

parlament

/az országgyűlés...17. folyt./-lm

a mezőgazdasági szakmunkásképzés oktatási rendszerünknek új területe, a jövőben nagyobb gondot, anyagi és szellemi ráfordítást igényel, hogy mielőbb olyan iskolahálózat alakuljon ki, amely számszerűen és színvonalban is ki tudja elégíteni az üzemek növekvő szakmunkás igényét, az elmúlt öt-hat évben már történtek ez irányban lépések, részben a szakmunkásképzés rendszerének, részben az üzemek szakmunkás- és betanított munkás - munkaköreinek kialakításával. a földművelésügyi minisztérium és a megyei tanácsok hároméves oktatási idejű szakmunkásképző iskoláiban jelenleg mintegy 14 000 általános iskolát végzett fiatal tanul. a mezőgazdaság fennőlt dolgozói számára a szakmunkásképző és más tanfolyamok teszik lehetővé a rendszeresített szakismeretek megszerzését. a most kezdődő téli oktatási időszakban csaknem 50 000 mezőgazdasági dolgozó vész részt szervezett szakmai oktatásban s közülük a jövő-év első felében több mint tízezer tesznek szakmunkás-vizsgát.

a szakmunkásképzéssel kapcsolatban a miniszter utalt a szakmunkás-képesítéssel rendelkezők bérezése, illetve termelőszövetkezeti jövedelemrészesezése körüli vitákra. ezeket a problémákat - mondotta - az országos jellegű határozatok és intézkedések megfelelő alkalmazásával elsősorban maguk az üzemek oldhatják meg. arra van szükség, hogy a végzett szakmunkásokat a szakmájuknak megfelelő munkakörben foglalkoztassák, gondoskodjanak arról, hogy az egyes munkakörök betöltésénél megfelelően érvényesüljön a szakmai képzettség követelménye, s a jövedelem elosztásakor egyaránt figyelembe vegyék a végzett munka mennyiségét és a szakképzettséget, ahol így cselekszenek, ahol törődnek a fiatalokkal, s fokozatosan kielégítik szakmai, szociális és kulturális igényeiket ott a fiatal szakmunkások nagy többsége meg is marad munkahelyén, a mezőgazdaságban. ebben a munkában, a fiatal szakmunkások segítségével az üzemek vezetői mellett számíthatunk a kisk és a társadalmi szervezetek részvételére is.

befejezésül a miniszter hangsúlyozta: a mezőgazdaság jelenlegi helyzetében most már megállapítható, hogy a termelés fejlesztése, korszerűsítése hány és milyen képzettségű szakembert, szakmunkást igényel, az oktatási reformtörvény továbbfejlesztése pedig jó keretet ad ennek a szükségletnek megfelelő kielégítéséhez.

/folyt.köv./

16.20/-n

-36

Mc
16.20 fa

parlament

/az országgyűlés... 18. folyt./-lm

nagy károlyné vas megyei képviselő az általános és

középiskolák helyzetét ismertette először a körzetesítéssel foglalkozott. megvalósítása - mint mondotta - a több tekintetben kedvezőtlen földrajzi helyzetű országrészen nem mentes a zökkenőktől. kétszázhatvankét általános iskola közül hetvenegyet körzetesítettek. ugyanakkor 66 olyan általános iskola működik, ahol a felső tagozat osztatlan, illetve csak részben osztott, mivel ezek a tanintézetek nem jutnak hozzá a körzetesítéshez szükséges anyagiakhoz. pedig az oktatás korszerű formáinak meghonosítását a szülők is kérik, s ez érthető, mert gyermekeik csak így juthatnak olyan megalapozott tudás birtokába, hogy a középiskolába kerülve ne legyenek hátrányban társaikkal szemben. az általános iskolák körzetesítését vas megyében akkor lehetne megnyugtató formában végrehajtani, ha rendelkezésre állna az eddigieken kívül további néhány tucat tanterem.

a tanteremek számának elégtelensége egyébként nehezíti a már körzetesített iskolák helyzetét is. a képviselő megemlítette, hogy például csörök községben mindössze négy osztályteremben tanítanak, természetesen váltott „műszakban,.. más tekintetben is van tennivaló bőven az iskolahálózat fejlesztésében, mert a felső tagozatokon aligha képzelhető el a sokirányú ismeretgyarapítás a gyakorlati foglalkozásokhoz szükséges műhelyek, szertárak nélkül, - tornatermekről nem is beszélve.

nem egészséges az arány a szakrendszerű oktatásban a szaktanárok és a nem szaktanárok által tartott órák száma között. a szakóráknak ugyanis csak 48.7 százalékát hallgathatják a diákok valóban szaktanártól. utóbbiakból még több mint 400 hiányzik vas megyében ahhoz, hogy a szakrendszerű oktatást teljes egészében megvalósíthassák. a hiányzó tanterem pótlása az egyetemekről kikerülő, csupán egy szakon diplomázott pedagógusokkal megint csak megoldhatatlan, mert ők szaktárgyukból alkalmasint csak 8-10 órát adnak havonta az iskolában, s természetesen más tárgyat is tanítanak olyan színvonalon, ahogyan éppen tudják.

/folyt.köv./
17.42/-n

-37-

Mc

/az országgyűlés...19.folyt./-lm

sajátos fonák helyzetre is utalt a felszólaló: a szükségből váltakozó tanítási idejű körzeti iskolákba rossz utakon járó kiöregedett autóbusszal érkeznek a gyerekek, sokszor - természetesen önhibájukon kívül - csak másfél-két órással késéssel, s így nem csoda, hogy tanulásuk kevésbé eredményes. Könnyítene a helyzeten, ha lehetőség nyílne külön iskolajáratok indítására, hiszen körülbelül 1500 tanuló érdekeiről van szó.

középiskolai gondokat elemzett nagy károlyné felszólalása második részében. Vas megyében jelenleg tizenöt gimnázium, egy szakközépiskola és öt középfoku technikum működik, a diákkollégiumokba sokkal többen kényszerültek, mint amekkora ezen intézmények optimális lakólétszáma. A középfoku oktatási intézményekbe az általános iskola nyolcadik osztályát elvégzetteknek csak mintegy 40 százalékát tudják felvenni, s máris „foglalt”, minden hely. A középiskolákban évente körülbelül kétezren fejezik be tanulmányaikat, mintegy 15 százalékban jutnak tovább a fiatalok, az egyetemekre, főiskolákra, a többieknek ~~viszont~~ viszont meglehetősen nehéz megyéjükben elfogadható munkalehetőséget találniuk. Jóllehet szakemberekre szükség van, de a középfoku szakoktatási intézményeknek nem kellene annyira leszűkíteni, specializálni képzési területüket, mint például Körörmenden, ahol a hallgatók egyik része szarvasmarha-tenyésztést, másik része pedig baromfitenyésztést tanul. Nagyobb szükség lenne komplex ismeretekkel rendelkező szakemberekre.

- csatlakozom Komárom megyei képviselő- és pedagógustársamnak a kéréséhez, hogy az országos oktatási tanács rendkívül alaposan, lelkiismeresen vizsgálja és térképezze fel a következő esztendő lényeges szakember-szükségletét. Szűnjék meg egyszer s mindenkorra a tárcasovinizmus, amely már annyiszor táptalajt adott az utánpótlás nevelésében a különféle szakmák közötti aránytalanságoknak. A pályaválasztáshoz - az országos igények figyelembevételével - adjanak tanácsot a gyerekeknek az általános iskolák tantestületei is, - mondotta befejezésül nagy károlyné.

/folyt.köv.

17.58/-n

-38-

W

/az országgyűlés...20.folyt./vm

a következő felszólaló Elek László, Békés megye képviselője

volt. bevezetőben hangsúlyozta: iskolapolitikánk, oktatásügyünk fejlődésének kézzelfogható eredményei vannak, s ezek törekvéseink helyességének, korszerűségének, a múlttal szembeni magasabbrendűségének beszédes bizonyítékai. Ezek az eredmények édes gyermekei a munkásosztály történelmi győzelmének, a szocializmus építésének, hiszen ez hívta életre az új iskolarendszert, ez tárta szélesre az iskolák kapuit a dolgozók és gyermekeik előtt, ez adott jogot mindenkinek a művelődéshez, megteremtve ennek anyagi, tárgyi, személyi feltételeit is.

a képviselő ezután korunk iskolájának új, nagy feladatáról beszélt. Egyrészt bővül az iskola által közvetítendő általános műveltség mennyisége és alakul strukturája, másrészt 18 éves korig le kell raknia a szakműveltség alapjait is, s ez mind nehezebben teljesíthető feladatot ró az iskolára. De egy-egy tantárgyon belül is nehéz úgy kialakítani az általános műveltség tartalmát, hogy az mindenki számára kézzelfogható legyen.

- nehéz szakítani az oktatás csaknem kizárólagosan intellektuális hagyományával azoknak - folytatta, - akiket az évek hosszú során át ebben a szellemben neveltek. Letagadhatatlan tény, hogy az iskola és az élet dialektikus kapcsolatának érvényesítését sok pedagógus „szakmai sovinizmusból”, eredő, szellemi kulturát féltő magatartása is akadályozta. Jól ismerem ezt a típust, - közéjük tartoztam én is. A munkára neveléstől az általános képzés régi eredményességét és az az iskolák addig megszokott műveltségi színvonalát féltettük. Hozzá tartozik ehhez, hogy - véleményem szerint - ezt a félelmet az oktatásügy akkori vezetői nem tudták kellőképpen tompítani.

Elek László kiemelte a munkára nevelés, a politechnikai oktatás politikai-társadalmi szükségességének egyik, főleg vidéken érvényesülő vonatkozását. Eszerint a mezőgazdaság szocialista átszervezése következtében a fizikai munka már nem tartozik annyira közvetlenül, belülről hozzá a parasztság családi életéhez, mint korábban, hiszen a mezőgazdasági munka helye már nem a lakóház körülötte kisgazdaság, hanem az attól földrajzilag távolabb lévő nagyüzem. A felnövekvő parasztfiú pedig, minthogy nem látja nap mint nap apja termelőmunkáját, s nem is segíthet benne rendszeresen, az iskola segítségével nélkülözhetetlenül nem ismerheti meg a munka csínját-bínját sem, s nem tapasztalhatja a jól elvégzett munka örömét.

/folyt.köv./

18.00/-n

-39-

W

/az országgyűlés.....21.folyt./vm

a képviselő a továbbiakban azzal foglalkozott, hogy az eddiginél jobban körül kellene határolni az egyes iskolatípusok munkaoktatásának rendeltetését és célját, a szakközépiskolák és a gimnáziumok munkára nevelésének minőségileg mást kellene adnia, mint amire az ipari tanulóiskolák hivatottak, a középiskolai tanulókat a mono-technikának sem eléggé igényes, többnyire kisárutermelő-jellegű manuális tevékenységek gyakorlása helyett elsősorban a fizikai munka megismerésére, megszeretésére és magasabb színvonalú technikai szemléletre kellene felkészíteni.

a felszólaló befejezésül a most létrehozandó országos és megyei oktatási tanácsok munkájáról szólt, mint mondotta, nagy várakozással tekint ezek elé. véleménye szerint az országos és a megyei szervek között a tervezettnél is szorosabb kapcsolatot kellene kiépíteni. a demokratiai adatok figyelembevételével, valamint a népgazdasági tervek üzemtelepítési előirányzatainak és szakember-szükségletének alapján a megyei és regionális iskolaszervezési feladatokat központi-
lag kellene megszabni, a megyei szervek pedig többek között afölött döntenének, hogy hová telepítsék az iskolát.

schuchmann zoltán nógrád megyei képviselő hangsú-

lyozta, hogy a szakmunkástanulók oktatásának színvonalasabbá tételével egyidejűleg helyes az a törekvés is, hogy ezek a fiatalok a hároméves tanulóidejük után esti vagy levelező tagozaton két esztendő alatt letenessék a középiskolai érettségit. javára válik ez a munkába lépő fiatal szakembereknek és hasznát látja a népgazdaság is.

nógrád megyében - mondotta ezután a képviselő - a szakmunkástanulók 1960-1961. tanévi kétezres létszáma a mostani oktatási esztendőre körülbelül háromezerre növekedett, a képzés személyi és tárgyi feltételei viszont nem gyarapodtak ennek megfelelő mértékben. javult a helyzet azáltal, hogy a második ötéves terv idején salgótarjánban létesítettek egy új, tiztantermes intézetet, de az oktatók, a tanárok, a tantermek és a diákszállások férőhelyeinek száma még további növelésre vár.

/folyt.köv./
18.05/-n

-40-

Mc

/az országgyűlés... 22.folyt./-lm

- örömmel értesültünk a megalapítandó országos oktatási tanácsról, amelyről az iparitanuló-intézetek is kérnek majd segítséget gondjaik enyhítésére, - mondotta, majd így folytatta: - ugyanis például a jelen tanévben számos iparitanuló-intézetben maradtak betöltetlen tanuló helyek - országos szinten mintegy négyezer, - mivel sokszor a fiatalok nem látják vonzerőt egy-egy szakmában; talán éppen azért nem, mert hiányzik az előzetes tájékoztatás.

a továbbiakban szóvá tette, hogy az iparitanuló-intézetekben évről-évre csökken a felvételre jelentkező ki-tünő, jeles és jórendű tanulók száma a közepes és az elégséges rendűek „javára”, elgondolkodtató ez azok számára, akik a jövő szakmukásainak felkészítésével foglalkoznak és felelősséget éreznek a majdani szakemberek megalapozott tudásáért.

a megyék közül talán nógrád az egyetlen, ahol nincs felsőfoku oktatási intézmény, s így itt nem látszik biztosítottak az ipari szakember-szükséglet kielégítése. különösen gépipari technikusokban mutatkozik majd hiány a közeli esztendőben, mert például a salgótarjáni gépipari technikumban végzetek 15 százaléka más oktatási intézményekben továbbtanul, 25 százaléka fizikai munkásként helyezkedik el a megyében, 50 százaléka az ország más részében keres munkaalkalmat és mindössze 10 százaléka áll munkába nógrádban - technikusként. nem lenne helytelen, ha a meglévő középfoku technikumokat felsőfoku, üzemmérnök-képző intézményekké szerveznék át.

mivel a megye szénbányászata annyira nem fejlődik, hogy külön vájár-intézetet tartsanak fenn nagybátonyban, ezért azt az épületet inkább ipari szakmunkásképzésre kellene hasznosítani, - különös tekintettel a következő ötéves terv várható szakember-szükségletére, elsősorban építőipari - kö-zöttük épületgépész - szakemberekre számít majd a megye.

befejezésül műszaki metodikai intézet létesítésére tett javaslatot a képviselő, hangsúlyozva, hogy egy ilyen intézmény megfelelő ipari szakoktatási dokumentációk, óratervek, tananyagösszeállítások és módszertani utasítások készítésével, tankönyvek közreadásával hathatós támogatást nyújthatna az iparitanuló-intézeteknek és a szakközépiskoláknak.

ezután az elnök szünetet rendelt el.

/folyt.köv./
18.12/-n

-41-

Mc

parlament

/az országgyűlés...23.folyt./vm

szünet után vass istvánné elnökletével folytatódott a tanácskozás.

mándics mihály, bács-kiskun megye országgyűlési képviselője

bevezetőben ismertette a megye közoktatásának fejlődését. a második ötéves terv első négy esztendejében 116,5 millió forintot költöttek kulturális beruházásokra s ezen kívül községfejlesztési alapból és más erőforrásokból 90 általános iskolai tantermet építettek.

a körzeti iskolák létrehozásával kiterjesztették a szakrendszerű oktatást, amelyben az idén már az általános iskolák felső tagozatos tanulóinak több mint 80 százaléka részesül. nagy eredmény ez, nemcsak a felszabadulás előtti, hanem még a néhány évvel korábbi helyzethez képest is, de ez a tény sem felejtetheti el, hogy több mint 7000 felsőtagozatos diák még osztatlan vagy csak részben osztott iskolába jár. problémájuk megoldása főként azokban a járásokban, községekben nehéz, ahol a lakosság többsége külterületen él. ezeken a vidékeken csupán nagyobb számú általános iskolai diákközhöz létrehozásával biztosítható, hogy a falvak központjától távol, a tanya-világban élő gyermekeknek is hasonló lehetőségük legyen a korszerű ismeretek elsajátítására, az alapos tanulásra, mint a városokban, szerencsésebb körülmények között élő társaiknak.

mándics mihály a továbbiakban a mezőgazdasági szakmunkás-képzés néhány problémájával foglalkozott. bács-kiskun megye mezőgazdasági üzeminek 1970-ig kerekén 11,000 új szakmunkásra lenne szükségük; közülük 6000-et a felnőtt dolgozók közül, 5000-et pedig az ifjúsági tanulóképzés keretében kívánják kiképezni. a jelentégteljes tanulólétszám azonban a három évfolyamon még az 1000-et sem éri el. ilyen ütemben viszont a szükségletet távolról sem lehet kielégíteni.

a fejlesztési tervek megvalósításához - mondotta a képviselő - több feltételt kellene biztosítani. a legfontosabb, hogy mindenki, aki bármely szakmában megszerezte a szakmunkás-képesítést, az annak megfelelő munkakörbe kerüljön, s hogy a szaktudás elismerése, méltánylása jusson kifejezésre a munka javadatmazásában is. a pedagógusok az iskolában, a pályaválasztási tanácsadásban is szorgalmazzák a mezőgazdasági szakmunkás-képzést, de ez nem egyszerűen közoktatási kérdés!

/folyt.köv./
18.16/-n

-42-

ME

parlament

/az országgyűlés...24.folyt./vm

maguknak a termelő üzemeknek is jobban kell igényelniük, és főként jobban megbecsülniük a szakmunkásokat.

mándics mihály befejezésül indítványozta, hogy a művelődésügyi minisztérium főhatósága alatt működő, ugynevezett továbbképző iskolák egy részét alakítsák át a mezőgazdasági szakmunkás-képzés előkészítő iskolájává. ez, az általános iskola után tovább nem tanuló és munkát sem vállaló fiatalok összefogására hivatott iskola-típus mindinkább elszorvad, pedig mind nagyobb szükség volna rá, hiszen az általános iskolát végzők száma egyelőre gyorsabb ütemben növekszik, mint a közép- és szakmunkásképző iskolák befogadóképessége, a képviselő konkrét javaslatot tett arra, hogyan lehetne ezeket a továbbképző iskolákat a mezőgazdasági szakmunkásképzés szolgálatába állítani, mégpedig úgy, hogy segítségükkel a jelenlegi tanulóképző-intézetek a mostaninál több és magasabb színvonalon képzett szakmunkást bocsájthassanak ki.

molnár józsef, heves megyei képviselő olyan jelensé-

gekre hívta fel a figyelmet, amelyeket jellegüknél fogva nem lehet egyszerűen törvényben szabályozni és egzakt módon megfogalmazni. ilyen jelenség például: a megyék oktatásügyi vezető szervei nincsenek kellő pontossággal tájékoztatva sem a közeljövő, sem a távolabbi évek munkaerő igényéről, s így alkalmasint gondot okoz a különféle oktatási formák helyes arányainak és optimális hallgatói létszámának kialakítása. a munkaerő-mérleget és az oktatási tervet tehát párhuzamba kell állítani.

iskolahálózati kérdéseket érintve a képviselő elmondta, hogy heves megye az egy osztályteremre jutó tanulók, illetve tanulócsoporthoz száma tekintetében jócskán az országos átag alatt, a statisztikai táblázat alapján szerepel. egyidejűleg mintegy 130 tanterem méreteiben, elhelyezésében és felszerelésével csak szükségből szolgálja az oktatást. a középiskolák fejlesztése ugyancsak rontotta az általános iskolák tantermi helyzetét. jelenleg ugyanis 18 középiskolai tanulócsoporthoz általános iskolai tantermeket vesz igénybe.

/folyt.köv./

18.20/-n

-43-

ME

/az országgyűlés...25.folyt./-lm

heves megye tantermi-szociológiájának legkirivóbb példája az egni iparitanuló intézet: itt 36-féle szakmában 1 400 iparitanulót képeznek - mindössze 5 helyiségben. a szakmát tanulókat a környéken levő középiskolák egy-egy órára megüresedő tantermeiben oktatják, s érthető, hogy ez csak látszólag könnyít a gondokon. a más-más tárcához tartozó üzemek saját erőből, telephelyükön létesített - néhány tanteremmel keresik a megoldást. biztosabb eredményre vezetne, ha ezeket az elaprózott erőket egy vitorlába fognák - megyei szinten.

a felszólaló annak az aggályának is hangot adott, vajon az új iskolatípusok bevezetésével biztosítva lesz-e az ipar, a mezőgazdaság közel jövőben jelentkező technikus igényének kielégítése. ugyanis a szakközépiskolák elvégzése után eltelik jó pár év - katonai szolgálat, üzemi gyakorlati idő, stb. - míg a fiatalok technikum, illetve felsőfoku technikum végzettséget szerezhetnek. gyakorlatilag eképpen a kész szakemberek „küszöb,-életkora 18-ról 24-25 évre emelkedik. nem árt mérlegre tenni: valamennyi technikum átalakítása szakközépiskolává nem okoz-e 5-6 éven át olyan technikus-hiányt, amely kedvezőtlenül befolyásolja az üzemek termelő munkáját.

időszerű, ifjúság-pszichológiai jelenségnek tűnő témára térve molnár józsef arra keresett választ, miért nem kielégítő a tanulók érdeklődése a reáltárgyak iránt mostanában. ennek felderítése annál is inkább fontos, mivel a jövőben az ipar, a mezőgazdaság és a műszaki, tudományterületek mind több és több matematikust, fizikust, kémikust, azaz sokféle reáltárgyat tanult szakembert vár majd. a huzódózás korántsem azt jelenti, hogy fiatal generációnk koponyájában, értelmi képességeiben volna a hiba, még csak nem is a tantervekben, van, hanem inkább a tankönyvekben. tematikájuk, a bennük sorakozó példák ellen legtöbbször az a kifogás, hogy nem biztosítják a matematikai, fizikai, kémiai, stb. alapfogalmakat és törvényeknek a megismerésen túl a kellő begyakorlását, hanem rögvest ezeknek a gyakorlati vonatkozásait, alkalmazását taglalják. a szabályoknak csak egyszerű felsorolásával a tanulók elesnek attól, hogy megértsék, mi több, maguk is keressék az összefüggéseket.

a felnőtt oktatással kapcsolatban a képviselő hangsúlyozta, hogy elsősorban azok részére biztosítsanak tanulási lehetőséget, akik a megszerzett tudást és annak állandó gyarapítását életcélként tekintik, akik nemcsak a papír megszerzésére törekednek, hanem tudásukat a társadalom szolgálatába kívánják állítani.

/folyt.köv./
18.30/-n

/az országgyűlés.... 26. folyt./-lm

orosz józsefné fejér megyei képviselő arról tájé-

koztatta az országgyűlést, hogy megyéjében is jótékonyan éreztette hatását az oktatási reformtörvény. a tankötelesek lényegében évről-évre hiánytalanul beiratkoznak az általános iskola első osztályába, s az idén 1800-zal többen végzik el a nyolcadikat, mint 1961-ben. ahol a közlekedési viszonyok lehetővé tették, megteremtették a körzeti iskolák hálózatát; jelenleg 62 kis településről csaknem három és félezer gyerek ezekben az intézményekben gyarapítja ismereteit, készül az életre. a következő években újabb 36 iskola körzetesítését kívánják megoldani. ezek egy részénél azonban csak általános iskolai kollégium létrehozásával tudják a feladatot megoldani. a városokban általánossá vált, s a falvakban is sokat fejlődött a szakrendszerű oktatás; aránya az 1961. évi 80.5 százalékról 92.8 százalékra emelkedett.

a képviselő a továbbiakban példákkal bizonyította, hogy az általános iskolából kikerülő fiatalok ma már mindinkább az új, a korszerűbb középiskolák felé áramlanak. a legutóbbi adatok szerint fejér megyében az 1300 gimnáziumi férőhelyre 837-en jelentkeztek, míg a szakközépiskolák 915 helyét 1490-en pályázták meg. a technikumokba pedig kevés híján háromszor annyian jelentkeztek, mint ahány fiatal felvételére lehetőség volt.

- a szülők, a diákok igénye tehát egybeesik az oktatási reform céljaival, s ez oktatási rendszerünk megújításának helyességét, megalapozottságát bizonyítja, - mondta a következőket a képviselő, s elmondta, hogy a megyében igyekeznek lépést tartani ezzel az átalakulással. a reformtörvény életbelépése óta 63-ról 54 százalékra csökkent a gimnáziumi tanulócsoporthoz aránya, s a következő években - további átszervezések nélkül is - még kisebb lesz részesedésük. ezzel egyidejűleg 36-ról 47 százalékra emelkedett a technikumok és szakközépiskolák aránya, s a továbbiakban folytatódik a növekedés.

- a népgazdaság érdeke is így kívánja, - hangsúlyozta orosz józsefné - el kell érniük, hogy a munkát kereső fiatalok lehetőleg szakképzettséggel rendelkezzenek, mert csak így teremthetjük meg a munkaerőkereslet és kínálat összhangját.

/folyt.köv./

18.33/-n

parlament

/az országgyűlés... 27. folyt./-lm

a képviselő ezután szövegét, hogy a megyékben ma még nem ismerik a különböző népgazdasági ágak munkaerő-igényét. ezért a középfokú szakmai oktatás kereteinek kialakításakor csak helyi tájékoztatásokra támaszkodhatnak, holott a feladatok megoldásához legalább öt évre előre kellene látniuk a szükségleteket. üdvözölte az országos oktatási tanács életre-hívását, amelytől - mint mondotta - azt várják, hogy változtat a jelenlegi helyzeten.

kitért arra, hogy a dolgozók iskoláiban is örvedetes a fejlődés. fejér megyében jelenleg 59 százalékkal többen tanulnak az esti és levelező tagozatokon, mint a reform-törvény megjelenése előtt. évről-évre csökken a Lemorzsolódás, s a legutóbbi három esztendőben 21-ről 31 százalékra emelkedett a dolgozók iskoláiban tanuló nők aránya. elmondta: sokat javult szűkebb hazájában az iskolák felszerelése, berendezése is. rádiókat, televíziókat kaptak és mind több korszerű szemléltető eszköz segíti a pedagógusok munkáját. ugyanakkor felhívta az illetékesek figyelmét, hogy a tanteremek számának növekedése nem tartott lépést a fejlődéssel, s emiatt a változó tanítás aránya jóval meghaladja az országos átlagot. kérte; a rendelkezésre álló összegek elosztásánál vegyék figyelembe fejér megye hátrányos helyzetét, s ha lehet, tervben felüli beruházásokkal is segítsék a tanteremhiány enyhítését.

a képviselő a művelődésügyi miniszter beszámolóját elfogadta.

-/folyt.köv./

18.40/-n

-46-

Me

parlament

/ az országgyűlés...28.folyt./vm

dr.révay zoltán győr-sopron megyei képviselő helyeselte a

a művelődésügyi miniszter beszámolójának és több felszólalásnak azt a részét, hogy mindenféle iskolatípusnak a munkára, a termelésben való részvételre kell felkészítenie a fiatalokat - e célt azonban nem csupán a gyakorlati foglalkozásokkal, gyárakban, intézményekben, tsz-ekben eltöltött órákkal lehet és kell elérni. önmagában ez kevés ahhoz, hogy a fiatalok megismerkedhessenek a kézi munka örömeivel. könnyen lehet ugyanis, hogy 14-15 éves korukra a fiúk, lányok - a gyakorlati oktatás alapján - megtanulnak ruhát varrni, könyvet kötni, villanyt szerelni meg sok minden mást, de a termelő munkát mégsem szeretik meg, sőt olykor éppen az üzemekben eltöltött idő veszi el a kedvüket attól, hogy fizikai pályát válasszanak. először azért, mert a tanulmányi éveik idején kedvetlenül, rosszállással fogadták őket a foglalkoztató vállalatok, vagy a politechnikai órákon csak immel-ámmal csináltak hasznos dolgokat, továbbá a pedagógusok és otthon a szülei nem beszélgettek velük arról, milyen szépségei vannak a termelő munkának, milyen jóleső érzés egy gyár tőzsgárdájához, dolgozói kollektívájához tartozni. fiataljainkat tehát érzelmi, pszichológiai neveléssel is elő kell készíteni az életre.

az általános és a középiskolák tanulmányi időszakában az egyes esztendők „ megterhelése,, a tanulók számára a legnagyobb jóindulattal sem lehet egyenletes, már csak a fiatalok életkori sajátosságaitól, változó, alakuló munkabíró-képességüktől függően sem. éppen ezért ügyelni kell arra, hogy egy-egy szaktanár - még ha szakmája szeretetéből is - ne állítson túlságosan magas követelményeket, olyanokat, amelyek hátrányosan befolyásolnák az egyéb tantárgyakra jutó szorgalmi időt. a helyes arányok betartására a szakfelügyelők az eddigiekénél fokozottabban ügyeljenek. felhívta a figyelmet arra: érdemes lenne elgondolkozni azon, hogy az érettségi vizsga jelenlegi követelményei nem kívának-e fölösleges erőfeszítéseket a jelöltek-től.

/folyt.köv./
19.03/-n

-47-

Me

parlament

/az országgyűlés ....29. folyt./-Lm

varga károly, somogy megyei képviselő megyéjének

oktatási helyzetéről beszélt felszólalásában. elmondta, hogy náluk is gondot okoz a szaktanár-hiány, egyelőre még csak a diákok 86 százalékával foglalkoznak szakosított pedagógusok. beszámolt arról, hogy az elmúlt években somogyban megkétszereződött a középiskolák és ezek növendékeinek száma. majd arról beszélt, hogy a múlt örökségeként, - a jelentős építkezések ellenére is - ma még 28 községüknek nincs bekötő útja és sokezer ember él szétszórt, kis lélekszámú településeken. gyermekeik - önhibájukon kívül - kevésbé részesednek kulturális forradalmunk vívmányaiból, mint szerencsésebb helyzetben levő társaik. tetézi a gondokat - mondotta - hogy a kollégiumi férőhelyek száma nem tartott lépést a fejlődéssel, - mindössze 25 százalékkal növekedett. az illetékesek támogatását kérte a somogy megyei kollégiumok hálózatának gyorsabb ütemű fejlesztéséhez, majd a szakközépiskolák helyzetével foglalkozott.

egyebek között indítványozta, hogy amíg a szükségleteknek megfelelően mindenütt életre hívják, megteremtik iskolarendszerünknek ezt az új típusát, átmeneti megoldásokkal csökkentésük a középiskolákból szakképzettség nélküli kikerülő fiatalok számát. így például a gimnáziumokban a lehetőségekhez mérten szervezzék meg a gép- és gyorsírás oktatását.

felhívta a figyelmet, hogy a szakközépiskolák hálózatának kialakításánál, illetve fejlesztésénél mindenütt vegyék számításba az érdekelt terület, ország rész jellegzetességeit, gazdasági adottságait. somogy megyében például lehetőleg mezőgazdasági és textilipari jellegű szakközépiskolákat nyissanak.

a képviselő a továbbiakban kérte a munkaügyi minisztérium vezetőit, hogy demográfiai adatok figyelembevételével mérjék fel a következő évek munkaügyi, bérgazdálkodási feladatait, s dolgozzák ki ezek megoldásának programját. a statisztikák tanúsága szerint ugyanis 1966-tól 1970-ig esztendőről-esztendőre növekszik majd az általános iskolát befejező fiatalok száma.

/folyt.köv./
19.18/-n

-48-

Li

parlament

/az országgyűlés.... 30.folyt./-Lm

rámutatott, hogy mind fontosabbá válik a tsz-tagok szakmai ismereteinek gyarapítása. a korszerű technika, a nagyüzem korszerű szakképzettségét követel, - hangsúlyozta, majd kitért arra, hogy ma még jónéhány helyen értetlenség akadályozza ennek a célnak az elérését. nem alakították ki egyértelműen a különböző mezőgazdasági szakmunkaköröket, a tsz-ek vezetői nem a képzettségüknek megfelelő munkakörökben foglalkoztatják a tanulóikat befejező fiatalokat, s általában hiányzik a nagyobb tudás anyagi megbecsülése is.

varga károly felszólalásának befejező részében köszönetet mondott a pedagógusoknak, az új nemzedék formálóinak, hogy nagy elfoglaltságuk, sokrétű teendőik közepette is időt szakítanak a közéleti tevékenységre. a népfőrdő fórumain és sok más formában is részt vállaltak a közösség dolgainak intézéséből, a közügyekből. a képviselő a művelődésügyi miniszter előterjesztését elfogadta.

dr. petri gábor csongrád megyei képviselő a közép-

és felsőfokú oktatás néhány elvi és gyakorlati kérdéséről beszélt. hangoztatta, hogy művelődésügyünk fellendülése a társadalmi átalakulás egyik legjelentősebb és legforradalmibb megnyilvánulása. nemcsak a tanulás jogát, hanem lehetőségét is megadtuk, s e kulturális győzelem után most már az a feladatunk, hogy learassuk e győzelem gyümölcsét és a tanult emberfők sokaságát állítsuk sorompóba az élet minden területén.

az egyetemi felvételi rendszerről szólva a képviselő megállapította, hogy e rendszer jobb, méltányosabb, embersegebb, mint bármelyik korábbi. tudnunk kell, hogy alkalmasság abszolút biztos megítélését semmiféle módszer nem szavatolja, a jelenlegi felvételi rendszer azonban a szubjektív elemet a legkisebbre szűkíti.

a képviselő vitába szállt azokkal a nézetekkel, amelyek hangoztatják: a felsőoktatásnak elméletben és gyakorlatban egyaránt kész szakembereket kell produkálnia. mindenkinek világosan kell látnia, hogy az adott körülmények között ez a kívánalom nem reális.

/folyt.köv./
19.28/-n

-49-

Li

parlament

/az országgyűlés...31.folyt./-lm

az orvosképzésre vonatkozóan például realisabb az a követelmény, hogy az egyetemi évek alatt jól megalapozott elméleti ismereteket kapjanak a hallgatók - annyi gyakorlattal, amennyi az elmélet alkalmazásának lehetőségeit világosan feltárja, a gyakorlat megszerzésére vonatkozó lehetőség szervezeten ma is adva van, csupán jobban kellene élnünk vele.

a felsőoktatási intézmények oktatói és hallgatói egyaránt panaszkodnak - nem ok nélkül - a túlterhelésre, kétségtelen, hogy a tanrendek zsúfoltak, a hallgatóknak kevés a szabadidejük, nem érnek rá elegendőt olvasni, könyvtárakba járni, gondolkodni. Sokhelyütt sajnós az egyetemi tanulás ahhoz közeledik, hogy átalakuljon magolássá, vizsgákra való alkalmi, rohamszerű előkészületté, ahelyett, hogy aktív, teremtő, vagy legalábbis újra teremtő szellemi tevékenységgé válnék. a felsőoktatás tartalmi reformjának elsősorban ezen kell gyökeresen segítenie, változtatnia. ha oktatásügyünk helyzetét egészében nézzük, nyugodtan elmondhatjuk, hogy a fejlődés óriási, a perspektívák lelkesítőek és biztatóak. a magyar közoktatás ma is bizvást állja a versenyt nálunk gazdagabb és nagyobb országok oktatásügyével. szocialista közoktatásunkban azonban még rendkívül nagy lehetőségek rejlenek, s ha ezeket kiaknázzuk, még teljesebben felszínre hozhatjuk népünk tehetségét, tudását, munkaszeretét, értékeit az egész ország javára.

dr. petri gábor felszólalása után az elnöklő vass istvánné az ülést bezárta. az országgyűlés szombaton délelőtt 10 órai kezdettel folytatja munkáját. a szombati ülésen folytatódik a művelődésügyi miniszter beszámolója feletti vita, majd a legfelsőbb bíróság elnöke tart beszámolót, végül pedig interpellációk következnek./mti/

--

19.40/-n

-50-

parlament

3. sz. javítás

sz/ü.

az országgyűlési tudósítás 18. folytatás második bekezdés harmadik sorában a község neve helyesen: c s ő r ő k n e k

az országgyűlési tudósítás 23. és 24. folytatáson szereplő képviselő neve helyesen: m á n d i t y

az országgyűlési tudósítás 25. folytatás 3. bekezdésének alulról számított 5. sora helyesen a következő: ...fizikai, kémiai, stb. a l a p f o g a l m a k n a k és törvényeknek...

az országgyűlési tudósítás 28. folytatásán szereplő képviselő neve helyesen: dr. r é v a i zoltán

az országgyűlési tudósítás 30. folytatás 4. bekezdés 3. sorában kezdődő mondat a következő képpen hangzik: tudnunk kell hogy a z alkalmasság... /mti/

--

19.50/-n

-51-

c

a szerkesztőségek figyelmébe!

j a v i t á s :

n cz

a parlamenti kiadás 3. számú javításában szereplő
községnév helyesen c s ö r ö t n e k ./mti/

21.15/-n

-52-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k
1965. november 13.

bb. 1. újabb pótlék a telefonkönyvnöz - nétfőtől kézbesítik a
zuglói számváltozási jegyzéket

i kf/kf/vg/gy/cz

1965. november 13.

tavaly augusztusban és decemberben a lipót és az ónuda
telefonközpont bővítésével, illetve üzembehelyezésével mintegy
8 000 telefonszám változásáról adott jegyzéket a posta, most pe-
dig a hónap végén üzembe kerülő zugló telefonközponttal kapcsó-
latos változásokról értesíti az előfizetőket. zugló telefonjai
eddig a helyi mellékközponton kívül még az erzsébet, a teréz és
a lipót központból „éltek”, az új zugló központ mindannyiukat
átveszi, s emiatt több mint 3 500 telefonszám megváltozik.

a zuglói, 8 oldalas, számváltozási jegyzék 190 000 példányban
elkészült. első oldalán a „használati utasítás”, és külön a
megváltozott közérdekű telefonszámok találhatóak. a kis füzetben
elől a régi, mellette pedig az új telefonszámok találhatóak, a
régik számok emelkedési sorrendjében. a változásokban érintett
telefonközpontokon egyébként 1-2 hónapig a régi szám hívásakor
automata közli a telefonálókcal, hogy a szám megváltozott, az
új a változási jegyzékben található.

a változási jegyzéket már cimezik, hétfőn megkezdik a kézbesi-
tést, s november 25-ig valamennyi telefonelőfizető megkapja. a
jegyzék árát - 2 forintot - a következő, a decemberben kézbesi-
tésre kerülő, telefon-számlán számítja fel a posta./mti/

.-.

- 1 -